

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ"

ΤΕΥΧΟΣ 4, ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

*“Μέρα ξανθή, τοῦ ἡλίου ἀνταμοιβή
καί τοῦ ἔρωτα”
Ὅδυσσέας Ἐλύτης*

Φωτογραφία: Νικ. Παναγιώταρος,

...και Καλή Ανάσταση

Το σημείωμα του εκδότη

Καθώς το λυκαυγές της ύφεσης απλώνεται στη διεθνή οικονομία και η χρηματοπιστωτική κρίση χτυπά και τις αναδυόμενες οικονομίες, ο τρόμος της δημοσιονομικής πλέον κρίσης εμφανίζεται στην πόρτα της Ελλάδας. Ενός κράτους που από τη «φεουδαρχία των κατσαπλιάδων» πέρασε στο νεοαποικισμό, χωρίς να θεμελιώσει ένα αστικό κράτος, ούτε βέβαια ένα κοινωνικό δυναμικό, παρότι η ευχή της μάνας με την αποχώρηση από το χωριό ήταν «να πιαστείς από το ζεμπερέκι του κράτους». Μιας χώρας που ζει στην αγωνία του ευρωμολογού, το οποίο τις μέρες που πέρασαν έχει εξελιχθεί σε σενάριο θρίλερ.

Και ενώ η ομοσπονδιακή τράπεζα των Η.Π.Α. «κόβει» χρήμα και πετά δολάρια με τα ελικόπτερα, το σύμφωνο σταθερότητας και το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας της Ευρω-

παϊκής Κεντρικής Τράπεζας, δεν επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ενιαία αγορά, μερικές πιστωτικές ενέσεις, δεδομένου ότι το Ευρώ δεν υποτιμάται ούτε πολιτικές αποφάσεις μπορούν να επηρεάσουν αποφάσεις της τράπεζας. Και αν όπως λένε οι ειδικοί, η κρίση είναι «μαμή» είναι βέβαιο ότι η ανάκαμψη δεν είναι στον αυτόματο πιλότο και απαιτείται πολιτική βούληση και ανάδειξη των αναγκών και συμφερόντων των πολιτών.

Αλλά κόντρα στη φτώχεια, «η Άνοιξη μπαίνει στην πόλη...» και την είσοδό της με χορούς και γλέντια δοξάσαμε ξεκινώντας τη Μουτζουροδευτέρα στο Καστόρι με καρναβάλια και μουτζουρώματα. Η συμμετοχή του κόσμου με έξυπνα και πρωτότυπα άρματα και παρεμβάσεις ήταν καταπληκτική. Όμως κάποιοι παρανόησαν την τελετή στην έκσταση μητέρα της

δημιουργίας (αυτήν υποσχόταν ο Διόνυσος στην Αρχαία Ελλάδα και όχι τον εκφυλισμό, όπως κάποιοι νομίζουν ή διαδίδουν!) και πέρασαν τα νταούλια προσκλητήρια για «δεκάριους».

Καθώς η Άνοιξη προχωρά ο «Πολυδεύκης» επανέρχεται με περιβαλλοντικές δράσεις. Θα συνεχίσουμε να καθαρίζουμε μονοπάτια γύρω από το χωριό συνδυασμένα με τσιμπούσια. Σε ημερομηνία που θα ανακοινωθεί σύντομα, θα ολοκληρωθεί ο καθαρισμός του μονοπατιού προς Κουτσουρούμπα και από μύλο Γαρυφάλη προς δρόμο Περιβολίων.

Μπροστά μας έχουμε το Πάσχα και το Καστόρι μας περιμένει ευωδιαστό. Να υπάρχουν άραγε αλλού τόσες βιολέτες, πασχαλιές κι αρώματα να στολίσουν τον Επιτάφιο; Και τόσες φωνές να ψέλνουν «Αι γενεαί πάσαι...» τη Μεγάλη Παρασκευή; Φέτος ο «Πολυδεύκης»

θα βοηθήσει να έχουμε πιο οργανωμένη χορωδία τη Μεγάλη Εβδομάδα. Και πού ξέρει κανείς, τόσες καλλίφωνες έχει το χωριό, μπορεί να τα καταφέρουμε και να στελεχώσουμε μια μόνιμη χορωδία. Η ανάδειξη του κατσικιού της Δευτέρας του Πάσχα ψημένου με πατάτες πάνω σε φρέσκια βλαστάρια ρίγανης και άγρια σπαράγγια, καταπληκτική συνταγή της περιοχής και ίσως ορισμένων άλλων περιοχών της Νότιας Πελοποννήσου, πρέπει να αναδειχθεί σε τοπικό γκουρμέ.

Και καθώς θα ανάβουμε τη λαμπάδα μας τη νύχτα της Ανάστασης, από το φως που έρχεται από την Παλαιστίνη, ας κάνουμε μια ευχή για ένα λαό που αγωνίζεται να στήσει τη χώρα του με δημοκρατικές δομές που κανείς από καμιά πλευρά, εχθρών τε και δήθεν συμμάχων, δεν θέλει.

Καλή Ανάσταση

Έντυπη εφημερίδα
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
http://kastori.gr, http://polydefkis.gr
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή
Αρχισυντάκτης: Βαρβάρα Κεμερίδου
Συντακτική Επιτροπή
Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή, Ελένη Βλαχογιάννη,
Αναστασία Καδρακάκη,
Γαρυφαλία Ρουμελιώτη,
Θάνος Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης
Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης
Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,
Κων/νος Καλκανδής
Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη,
Καίτη Σμυρνίου
Οικονομικά: Κων/νος Καλκανδής,
Θάνος Τζωρτζάκης
Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,
Ευγενία Λαμπή
Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Κουρεμπής, Γ. Λαγανάς, Θ. Ανδριανός
Χορηγίες: Καίτη Σμυρνίου
Ρεπορτάζ: Γιώργος Κουρεμπής
Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές
Καστόρι – Βόρειοι Δήμοι:
Δημητράκης Κραμποβίτης,
Θεόδωρος Αλαφogiάννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης Δημητράκοπουλος, Νίκος Λαγανάς
ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,
Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,
Αλάσκα: Maria Bascous
Αυστραλία: Angela Vasilas

Καστανιώτικα

Στο προηγούμενο τεύχος σάς θύμισα λίγο από τα σχολικά σας χρόνια, ας συνεχίσουμε λοιπόν. Τί στέγαζε κάτω από τη μεγάλη σκάλα που οδηγούσε στον πρώτο όροφο του σχολείου, το θυμόσαστε; Τώρα το λέμε κυλικείο τότε το λέγαμε μαγαζάκι και στα διαλείμματα, αν υπήρχε κάνα πενηνταράκι, παίρναμε καμιά καραμέλα κάνα μαντζούνι - να εκείνα τα κόκκινα τυλιγμένα στο άσπρο χαρτί -, το μεγάλο εξοδο όμως ήτανε ψωμί (λευκή φρατζόλα) με λίγο τυρί κασέρι ή κεφαλοτύρι.

Ο πρώτος που εργάστηκε εκεί ήτανε ο μπάρμπα Γιώργης ο Τζελέπης.

Ο μπάρμπα Γιώργης έφυγε μικρός για την Αμερική όπου εργάστηκε σκληρά στο χώρο των εστιατορίων πλένοντας πιάτα νύχτα μέρα, αναμίχθηκε με το εργατικό κίνημα της Αμερικής και έδωσε μεγάλους αγώνες για καλύτερες συνθήκες δουλειάς π.χ. οχτάωρο. Σε συζητήσεις που είχε μαζί του στη δεκαετία του εβδομήντα, μου έλεγε για τη συμμετοχή του στις μεγάλες διαδηλώσεις για να μην εκτελεσθούν ο Σάκο και ο Βαντσέτι, ήτανε μέλος του ΚΚΑ και αυτό του στοίχισε. Με τις διώξεις του Μακάρθου το 1956 απελάθηκε στην Ελλάδα πάμπανως.

Στην Αμερική είχε πρωτοστατήσει στους εράνους που έκαναν οι ξενιτεμένοι Καστανιώτες για να χτιστεί το σχολείο, οργώνοντας όλες τις πολιτείες. Έτσι επιστρέφοντας στο χωριό, αν και η πολιτική κατάσταση ήτανε οξυμένη, όλοι αναγνώρισαν σ' αυτόν τον κομμουνιστή που μας ήρθε πακέτο από την Αμερική, τους αγώνες του για το σχολείο και με την προτροπή (μάλλον διαταγή) του Κ. Παπαηλίου απόστρατο

συναξιούχου του Αμερικάνικου Στρατού, τού έδωσαν το κυλικείο του σχολείου και ο καλοσυνάτος μπάρμπα Γιώργης τα κατάφερε με τα λίγα που κέρδιζε να ζήσει. Τα χρόνια πέρασαν, τα πράγματα άλλαξαν και στην Αμερική και κατάφερε να πάρει μια καλή σύνταξη και να έχει αξιοπρεπή γηραιά.

Οι φετινές αποκριές γιορτάστηκαν δεόντως από τους Καστανιώτες. Άρχισαν με το χορό του Συλλόγου μας στο «Σινέ Κεραμεικός» με τον Μπάμπα Τσέρτο στο άνοιγμα του Τριωδίου.

Συνεχίστηκαν στο χωριό μας με το άναμμα της φωτιάς δίπλα στην εκκλησία τις πρώτες απόκριες (κρεατινής) και κορυφώθηκαν με την παρέλαση των αρμάτων την Καθαρή Δευτέρα. Φέτος τα άρματα ήταν αρκετά και πρωτότυπα, ο «Πολυδεύκης» κάτι μάς μαγείρεψε, οι Φίλοι του Βουνού «Λουσίννα» είχαν γάμο και πανηγύρια, κάποια άλλα σατίριζαν τα του Δήμου κ.λ.π. Άντε και του χρόνου.

Μιας και μιλάμε για αποκριές, φωτιές άναβαν σε πολλές γειτονίες του χωριού, σασάπικα. Κάτου Μαχαλά αλλά τις περισσότερες τις άναβαν στον Πάνω Μαχαλά, στου Μπιστόλα, και στις Μαρίτσας της Λαμπράκη το σπίτι εμπρός. Όμως τη μεγαλύτερη την ανάβαμε στο Καμάρι, που όταν πέφταν πάνω τα δεμάτια με τα λιόκλαρα οι φλόγες έφθαναν στον ουρανό. Αργά ερχόντουσαν και από τις άλλες φωτιές και το κρασί, το τραγούδι και τα πειράγματα δίναν και παίρναν.

Στο προηγούμενο τεύχος διάβασα με πολλή προσοχή το άρθρο

της κ. Καίτης Σμυρνίου. Θα ήθελα να σημειώσω κάτι σχετικά με το σφάξιμο των χοιρινών. Όπως θυμάμαι, το σφάξιμο γινότανε τις Αποκριές, λέγαμε και το σχετικό δίστιχο «τώρα το λένε αποκριές το λεν αλανταούνι που κρέμεται στο σπίτι μας ολόκληρο γουρούνι».

Όλοι θα θυμόσαστε τα σχετικά: σφάξιμο, μάδημα, κρέμασμα να στεγνώσει λίγο, τεμάχισμα σε λουρίδες για κάπνισμα, γέμισμα λουκάνικων, θράκα στο τζάκι για ψήσιμο, πηχτή (πατσά με σκόρδο και το ξύδι) και την Τσικνοτέμπτη βράσιμο του χοιρινού στο καζάνι με όλα τα μπαχαρικά, τα βαγιόφυλλα, τις πορτοκαλόφλουδες και το κόκκινο κρασί. Μετά, όλα αυτά έμπαιναν στο χοιρνοκάδι για μετά το Πάσχα και για τους θεσπέσιους χοιρνοκαγιανάδες του καλοκαιριού.

Για το 2009 ο Σύλλογος μας κυκλοφόρησε ένα πολύ καλαίσθητο ημερολόγιο με υπέροχες φωτογραφίες από λουλούδια του τόπου μας από τον Βασίλη Λαγανά και με παρουσίαση από τον Ντίνο Λαγανά με πολύ όμορφο τρόπο. Μόνο που έχω μια μικρή ένσταση: Το λουλούδι που αναφέρεται ως «βερβάσκο» νομίζω ότι είναι κάτι άλλο. Περιμένω την απάντηση του αγαπητού Ντίνου.

**Αντίο πατριώτες
Ο Καστανιώτης**

Δράσεις - Ειδήσεις - Πληροφορίες

Α. ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Με την είσοδο του Τριωδίου, την Παρασκευή 6 Φεβρουαρίου έγινε ο αποκριάτικος χορός του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ στο Σινέ Κεραμεικός, με μεγάλη προσέλευση. Οι Καστανιώτες διασκέδασαν με τον Μπάμπη Τσέρτο και την παρέα του. Ρεπορτάζ στη σελίδα 16.

Β. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ συμμετείχε στο καρναβάλι της Μουτζουροδευτέρας στο Καστόρι, αναβιώνοντας τη Ρουμάννα και «μαγειρεύοντας» γευστικά γεύματα!! Περισσότερα στο αφιέρωμα που ακολουθεί. Η Ρουμάννα – Γαϊδούρα κατασκευάστηκε με εξαιρετική προσπάθεια και κόπο από την Ελένη Βλαχογιάννη με τη βοήθεια της Βαρβάρας Κεμερίδου και της Θεοδώρας Δαρειώτη και τελικά ήταν πετυχημένη.

Τις ευχαριστούμε θερμά.

Γ. ΓΡΑΦΕΙΟ «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ»

Με τη χορηγία του Γιάννη Σμυρνιού ολοκληρώθηκε η επίπλωση του γραφείου του «Πολυδεύκη» στο Καστόρι, με πλήρη εξοπλισμό και ελπίζουμε να στεγάσει τους φίλους και τα μέλη στο φιλόξενο χώρο του. Θερμά ευχαριστήρια στο Γιάννη, σταθερό χορηγό μας. Το Πάσχα θα καλέσουμε όλους στα εγκαίνια και θα κεραστούμε ένα ποτό.

Δ. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ»

Επιτέλους η ιστοσελίδα του «Πολυδεύκη» είναι στο διαδίκτυο: www.polydefkis.gr και www.kastori.gr. Επισκεφθείτε μας και στείλτε μας τα μηνύματά σας στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας info@polydefkis.gr.

Ε. Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΡΙΜΗΝΟ

Για το επόμενο τρίμηνο ετοιμαζόμαστε για:

α) Ολοκλήρωση του καθαρισμού του μονοπατιού του Καράμαλη. Θα βγει σχετική ανακοίνωση και ελπίζουμε να έχουμε συμμετοχή.

β) Συνεχίζονται οι εργασίες για την έκδοση βιβλίου σχετικά με την αυτόνομη οικιακή οικονομία που ίσχυε στην περιοχή μας, με συνταγές της περιοχής αλλά και παρασκευές διαφόρων προϊόντων με υπογραφή από κατοίκους του Καστορείου. Δημιουργήθηκε Ομάδα Εργασίας από τους: Βαρβάρα Κεμερίδου (συντονίστρια), Ελένη Βλαχογιάννη, Θεοδώρα Δαρειώτη, Αναστασία Καδρακάκη, Γιώργο Λαγανά, Ευγενία Λαμπή, Αναστασία Μενίδη, Γαρυφαλλία Ρουμελιώτη, Βα-

σιλική Σκρουμπέλου και Ελένη Σκρουμπέλου. Για το φωτογραφικό υλικό: Γιάννης Αρφάνης, Βασίλης Λαγανάς, Τάκης Πελεκάνος. Σας προσκαλούμε να μας στείλετε στοιχεία ή συνταγές για φαγητά, γλυκά, παρασκευές τροφίμων, ιατρικά παρασκευάσματα και γιατροσόφια και εν γένει οικολογικές κατασκευές στα παλιά σπίτια του Καστορείου. Παρακαλούμε επικοινωνήστε μαζί μας. Η δημοσιοποίηση στο βιβλίο θα γίνει επώνυμα.

γ) Τη Μεγάλη Εβδομάδα θα προσπαθήσουμε να ψάλουμε. Και αν υπάρξει συμμετοχή, θα ήταν μια καλή εξέλιξη μια χορωδία Καστορείου.

δ) Εφόσον ο Δήμος μάς χρηματοδοτήσει, όπως έχει υποσχεθεί, θα ξεκινήσουμε μαθήματα παραδοσιακών χορών για τους μαθητές του σχολείου και όχι μόνο.

Ευρυζωνικά δίκτυα και Διαδίκτυο στο Καστόρειο

Στη συνάντηση που είχε πραγματοποιηθεί το καλοκαίρι του 2008 μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου του «Πολυδεύκη» και του Δημάρχου κ. Δ. Γομάτου μάς είχε ανακοινωθεί ότι στα πλαίσια της ένταξης του Δήμου Πελλάνας στο πρόγραμμα «Σύζευξις» θα παρέχεται στους κατοίκους του Καστορείου δυνατότητα πρόσβασης σε ασύρματο δίκτυο. Παρόλα αυτά μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει κάτι τέτοιο, παρότι υπάρχουν κεραίες στο Δημαρχείο και το Κέντρο Υγείας. Θεωρούμε ότι στην εποχή της διάδοσης της πληροφορίας και της επικοινωνίας σε κλάσματα του δευτερολέπτου, είναι αδιανόητο λίγα χιλιόμετρα από τη Σπάρτη να είμαστε αποκλεισμένοι από τις σύγχρονες τεχνολογίες, καταδικασμένοι, στην εποχή του dial-up και της ποιότητας και του κόστους που συνεπάγεται βέβαια. Όσον αφορά στο ασύρματο δίκτυο, πέραν του κόστους εγκατάστασης κεραίων για την υλοποίηση ενός ανεξάρτητου ασύρματου δικτύου, το οποίο θα μπορούσε να βρεθεί ένας τρόπος να καλυφθεί, υπάρχει σημαντικό κόστος της συντήρησής του, το οποίο θα

απαιτούσε ένα αριθμό περίπου εκατό συνδρομητών στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Πελλάνας, ώστε να αντιστοιχεί σε περίπου 20 ΕΥΡΩ μηνιαία (κόστος ανάλογο υπάρχει στα αστικά κέντρα). Εδώ βέβαια υπονοείται και πιθανή επιχειρηματική δράση που κάποιοι νέοι της περιοχής θα μπορούσαν να σκεφθούν και να δραστηριοποιηθούν. Στο ενδιάμεσο όμως και πιλοτικά ζητάμε από τη Δημοτική Αρχή να παραχωρήσει πρόσβαση στο υπάρχον ασύρματο δίκτυο – δεν είναι λίγοι οι Δήμοι που το έχουν κάνει. Με την προσθήκη δυο κεραίων ακόμη, που θα είναι προσφορά του «Πολυδεύκη», μπορεί να καλυφθεί ασύρματη επικοινωνία στο διαδίκτυο σε όλη την Αγορά και περιφερειακά αυτής σε σημαντική απόσταση. Και μην ακούσουμε τη δικαιολογία ότι άμα δώσουμε σε σας θα θέλουν και οι άλλοι. Η απάντηση είναι να δώσετε και στους άλλους. Και σε κάθε περίπτωση, αφού εμείς είμαστε κάτω από τις κεραίες και τρώμε την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, ας έχουμε και ένα όφελος.

Ε. Λαμπή

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε και μέσα από τον τοπικό τύπο, τον Λυκειάρχη, τον Γυμνασιάρχη, τους καθηγητές και τους μαθητές του Γυμνασίου-Λυκείου Καστορείου, που σε συνεργασία με τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, μετέτρεψαν μια εθνική επέτειο σε μια ζεστή συνάντηση, που μας άγγιξε και μας συγκίνησε απρόσμενα.

Η οργανωτική προετοιμασία, ο συντονισμός, η επιλογή κειμένων και ποιημάτων, που διανθίστηκαν με ξεχωριστή ευαισθησία με τραγούδια παραδοσιακά και νεότερα, που έχουν συνοδέψει όλες τις έντονες στιγμές του λαού μας, καθώς και η πολύτιμη βοήθεια της Κεντρικής Βιβλιοθήκης Σπάρτης που έστειλε πλούσιο υλικό για την παράλληλη Έκθεση Γιάννη Ρίτσου, συντέλεσαν σε αυτή την όμορφη εκδήλωση.

Και έδειξαν ότι οι επέτειοι των πιο σημαντικών γεγονότων της ιστορίας μας, τότε μόνο αποκτούν τη βαρύτητα που τους αρμόζει, όταν παίρνουν απλή, ζεστή, ανθρώπινη διάσταση. Όταν μιλούν σιγανά στην καρδιά και στη συλλογική μας μνήμη, όταν διδάσκουν με σεμνότητα, χωρίς στόμφο και τυμπανοκρουσίες

Γιατί έτσι βοηθάνε «να τα βγάλουμε πέρα με τους ίσκιους που στέκουν και παραμονεύουν πίσω από το ανθισμένο χαμόγελο των παιδιών».

Μια που η ιστορία, και η συνακόλουθη ανάγκη να παλεύεις για «ουτοπίες», συνεχίζεται...

Για το Δ.Σ. του ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Ο Πρόεδρος Θανάσης Δημητρακόπουλος

Η Γραμματέας Άβα Μπουλούμπαση

Καστανιώτικη Μουτζουροδευτέρα

Όπως κάθε χρόνο στο Καστόρι γιορτάστηκε και φέτος με γλέντια και καρναβάλι η Καθαρά Δευτέρα ή όπως αλλιώς εμείς την ξέρουμε Μουτζουροδευτέρα. Διατηρώντας την παράδοση των μουτζουρωμάτων και του ξέφρενου γλέντιου, για άλλη μια φορά καλωσορίσαμε την Άνοιξη με έκσταση, θυσιάζοντας στο βωμό της καλής σοδειάς, της ευφορίας, της ευζώας και της δημιουργίας. Το καρναβάλι γίνεται κάθε χρόνο και καλύτερο, με έξυπνες παρεμβάσεις. Η ουσία-διαφορά βρίσκεται στο γεγονός ότι εδώ κάθε άρμα είναι προϊόν της αυθόρμητης πρωτοβουλίας και έμπνευσης των κατοίκων που κατασκευάζουν μόνοι τους τα άρματα, χωρίς την παρέμβαση επαγγελματιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι ένα θαυμαστό προϊόν ομαδικής δουλειάς και πρωτοβουλίας. Η νεολαία της περιοχής παρουσίασε άρματα όπου κριτικάρε τα γεγονό-

τα της επικαιρότητας, την οικονομική κρίση αλλά και τοπικά προβλήματα από την απαίτηση για βιολογικό καθαρισμό μέχρι θέματα που αφορούν τους αγρότες με αξιοθαύμαστη ευρηματικότητα. Δεν έμειναν ασχολίαστα τα καυτά πρωτοσέλιδα όπως η υπόθεση Βατοπεδίου. Και βέβαια προς τέρψιν των ανδρών είχαμε και μια εξαιρετική και σέξυ Πετρούλα. Πανέμορφη ήταν η ομάδα του Νηπιαγωγείου και του Δημοτικού Σχολείου. Οι Σύλλογοι του Καστορείου επίσης συμμετείχαν. Ο Εμπορικός με κριτική στην αντιμετώπιση της νεολαίας κατά τα γεγονότα του Δεκεμβρίου, με πεζοπόρα ομάδα με μωρά!! Ο Αθλητικός Σύλλογος «Κάστωρ» με ένα καταπληκτικό ελικοπτεροποδοκίνητο – ίσως για να εκφράσει τις δυνατότητες της ποδοσφαιρικής ομάδας που όμως δεν ενισχύεται με το κατάλληλο καύσιμο – οικονομική ενίσχυση και γήπεδο. Ο Σύλλογος Φίλων Ταύγету «Λουσίνια» αναβίωσε τον παραδοσιακό γάμο με τα όλα του, προικιά, συμπεθε-

ριό, γαμπρό, νύφη και κουμπάρο. Εξαιρετική δουλειά. Ο «Πολυδεύκης» προσπάθησε να αναβιώσει τη «Ρουμάνια» με επιτυχία, εστιάζοντας στην οικονομική και κοινωνική κρίση και ίσως η επιλογή του γαϊδάρου να ανακλά τα βάσανα και την καρτερικότητα του λαού μας που ίσως πρέπει να ξαναθυμηθεί τους στίχους του Κ. Βάρναλη:

*«Άντε θύμα άντε ψώνιο
άντε σύμβολο αιώνιο
αν ξυπνήσεις μονομιάς
θα 'ρθει ανάποδα ο ντουινιάς»*

Τη γαϊδούρα υποστήριξαν, με πολύ ιδρώτα (!) ο Νίκος Παπαναστάσης καταπληκτική κεφαλή, η Ελένη Βλαχογιάννη, ο Γιάννης Αρφάνης, ο Γρηγόρης Παπαδημητράκης και βέβαια στην ουρά ο Γιώργος Λιακόπουλος. Ευχαριστούμε την πεζοπόρα ομάδα και όλους τους φίλους του «Πολυδεύκη», μη Καστανιώτες, για την ενεργή συμμετοχή και βοήθειά τους.

Για την υλοποίηση του Καρναβαλιού χορηγός ήταν ο Δήμος

Πελλάνας και αξίζουν ευχαριστήρια στο Δήμαρχο κ. Δ. Γομάτο για τη συνέχιση της προσπάθειας να διατηρηθούν τα έθιμα σε όλα τα χωριά του Δήμου Πελλάνας.

Παρουσιαστής του καρναβαλιού ήταν ο Βασίλης Παρασκευόπουλος που παρουσίασε τα άρματα και τις ομάδες πολύ όμορφα, δίνοντας το στίγμα και το ιστορικό του καθενός.

Συγχαρητήρια σε όλους και του χρόνου. Και με περισσότερο γλέντι.

Θα προτιμούσαμε να τελειώσουμε με τη γλύκα αλλά δεν μπορούμε να μη θίξουμε το γεγονός της παρουσίας ορισμένων βουλευτών οι οποίοι ευκαιρίας δοθείσης, αφού βρήκαν βήμα, απήνθυναν λόγους προς τον κόσμο. Βέβαια η πολιτική πράξη καθενός χαρακτηρίζει τον ίδιο, αλλά η πολιτική και αισθητική του 21^{ου} αιώνα και ο σεβασμός προς την αυθόρμητη προσπάθεια των πολιτών, δεν μας επιτρέπει να μην το σχολιάσουμε.

Ευγενία Λαμπή

Έρευνες - Μελέτες - Σχόλια

Προσκυνήματα περιοχής τέως Κοινότητας Καστορείου

Ο μεγάλος αριθμός από εκκλησίες και εκκλησάκια στην περιοχή μας μαρτυρά τη μεγάλη ευσέβεια των προγόνων μας που έκδηλώθηκε με έργα σε πολύ δύσκολους καιρούς

Συλλογή Εὐαγγέλου Ἀνδριανού*

Σέ μία περιήγηση στήν περιοχή τῆς τέως Κοινότητας Καστορείου ἔχομε νά δοῦμε ἕνα μεγάλο ἀριθμό ἀπό ἐκκλησίες καί ἐκκλησάκια πού μαρτυροῦν τή μεγάλη εὐσέβεια τῶν προγόνων μας πού ἐκδηλώθηκε μέ ἔργα σέ πολύ δύσκολους καιρούς.

1. Ἡ Ἱερά Μονή Καστριῶν δεσπόζει σέ ὅλη τήν περιοχή καθώς κρέμεται σάν ἀετοφωλιά στήν ἀνατολική πλαγιά τῆς κορυφῆς τοῦ Ἀη-Γιάννη καί σέ ἀπόσταση εἴκοσι περίπου χιλιομέτρων ἀπό τή Σπάρτη. Ἐχει κτισθῇ στίς ἀρχές τοῦ 17ου αἰῶνα καί πανηγυρίζει τήν Παρασκευή τοῦ Πάσχα στήν ἑορτή τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Τήν ἑορτή συνήθως λαμπρύνει μέ τήν παρουσία τοῦ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ.κ. Εὐσταθίου καί συμμετέχει σ' αὐτή ὁλόκληρος ὁ Ἱερός Κλήρος τῆς περιοχῆς καί πλήθος λαοῦ ἀπό ὅλα τα χωριά καί ἀπό τή Σπάρτη ἐνῶ δέν λείπουν ἀπό τήν Ἀθήνα καί ἄλλοι. Ἡ θαυματουργή εἰκόνα τῆς Παναγίας μας μέ τό θεῖο Βρέφος εἶναι, κατά τήν παράδοση, ἔργο τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ. Διηγῆσεις πολλῶν θαυμάτων διασώζει ἡ Παράδοση μεταξύ των ὁποίων ὁ τερματισμός τῆς ξηρασίας ἔπειτα ἀπό λιτάνευση τῆς Ἁγίας Εἰκόνας μέ συμμετοχή ὅλου του κλήρου καί τοῦ λαοῦ, ἡ τύφλωση τοῦ τούρκου μπέη πού ταλαιπώρησε τοὺς μοναχοὺς καί γιατρέυ-

τηκε μόλις γύρισε μετανοιωμένος καί προσκύνῃ τήν Εἰκόνα καί ἡ θεραπεία τῆς κόρης τῆς χανούμισσας ἀπό τήν Τρίπολη πού ἀφιέρωσε στή Μονή πολλά κτήματα, ὅπως ἔκανε καί ὁ μπέης μετά τή θεραπεία του. Σωζόταν παλαιότερα στή βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς καί μία ἐπιστολή τοῦ Κολοκοτρώνη πού ζητοῦσε ἐφόδια, δῆγμα τῆς συμμετοχῆς τῆς Μονῆς στόν Ἀγώνα τῆς Ἀνεξαρτησίας. Στό καθολικό τῆς Μονῆς ὑπάρχουν καί ἀξιόλογες ἀγιογραφίες πού εἶχαν σκεπασθῇ ἀπό κάπνα καί σκόνη καί πού τελευταία ἔχουν ἀποκαλυφθῇ κατά τό πλεῖστον καί συντηρηθῇ ἀπό εἰδικευμένους καλλιτέχνες.

Παλαιότερα ἡ Μονή ἦταν ἀνδρική, ἀλλά τά τελευταία χρόνια ἔγινε γυναικεία καί ἤδη μονάζουν σέ αὐτή ἑπτὰ μοναχές ὑπό τήν ἡγεσία τῆς ἡγουμένης Εὐδίας. Οἱ μοναχές, μέ τήν ἐργασία τους καί μέ τίς εἰσφορές τῶν προσκυνητῶν ἔχουν ἀνακαινίσει τά κελιά καί ἔχουν κάνει εὐρύχωρες αἰθουσες ὑποδοχῆς, τραπεζαρίας καί ἐκθεμάτων. Σέ ἕνα διάστημα πού ἡ Μονή ἦταν Μετόχι τῆς Ἱεράς Μονῆς τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, κατά τά πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, ἐμόνασε σέ αὐτή καί ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κύρος Θεόφιλος. Στό προαύλιο σώζεται ὁ τάφος ἑνός Μητροπολίτη.

Σέ ἀπόσταση δύο περίπου χιλιομέτρων ἀπό τήν ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Τριάδας πρὸς τά ἀνατολικά εἶναι ἡ παλαιά βυζαντινὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου [26 Ὀκτωβρίου]. Στό προαύλιό της σώζονται κομμάτια ἀπὸ ἀρχαίους κίονες καί στό Ἱερό της ὑπάρχουν τοιχογραφίες δύο ἁγίων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἕνας εἶναι ὁ Ἅγιος Θεόκλητος, σύμφωνα μέ σχετικὴ ἐπιγραφή.

Ὑπάρχει αὐτοκινητόδρομος ἀσφαλτοστρωμένος ἀπὸ τό συνοικισμό τῆς Νέας Λιβερᾶς μέχρι τή Μονή.

Ἡ θέα ἀπὸ τοὺς ἐξῶστες εἶναι μαγευτικὴ καθώς φαίνονται ὅλη ἡ ἀνατολικὴ πλαγιά τοῦ βορείου Ταῦγέτου, ἡ κοιλάδα τοῦ Εὐρώτα ἀπὸ τίς πηγές τοῦ μέχρι σχεδόν τή Σπάρτη, τά ὑψώματα τῆς νοτίου Ἀρκαδίας, ὅλα τα γύρω χωριά καί ὁ Παρνασσός.

2. Ἡ κορυφή Ἀη-Γιάννης εἶναι ἡ τελευταία πρὸς βορρᾶν κορυφή τοῦ Ταῦγέτου, ὅπως τὸν βλέπουμε ἀπὸ τή Σπάρτη καί ἡ κορυφή τοῦ Βορδωνιάτικου [Πυργάκι] εἶναι ἡ ἀμέσως προηγούμενη πρὸς νότον τοῦ Ἀη-Γιάννη κορυφή. Στό βάθος τῆς χαράδρας πού χωρίζει τίς δύο αὐτὲς κορυφές καί σέ ἀπόσταση λίγων δεκάδων μέτρων ἀπὸ τό δρόμο Σπάρτης-Καστορείου εἶναι τό ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας πού γιορτάζει τό Δεκαπενταύγουστο. Εἶναι σκαρφαλωμένο στό βράχο πού τό σκεπάζει σχεδόν ὁλόκληρο καί ἔχει θαυμάσιες τοιχογραφίες γνήσιας βυζαντινῆς τέχνης. Ὑπάρχει στή Μονή Καστριῶν καί κατά μία παράδοση ἦταν παλαιότερα ἐκεῖ το Μοναστήρι.

3. Ὁ ἐνοριακός Ναός τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου [8 Σεπτεμβρίου] Καστορείου εἶναι στήν κεντρικὴ πλατεία τῆς κωμοπόλεως. Ἐχει κτισθῇ πρὶν ἀπὸ ἑκατό καί πλέον χρόνια μέ προσωπι-

κή ἐργασία τῶν ἐνοριτῶν. Εἶναι ὁλόκληρος, τοῖχοι καί δάπεδα, ἀπὸ σταχτὴ μάρμαρο πού οἱ προγονοὶ μᾶς ἔκοψαν ἀπὸ τήν πλαγιά τοῦ ὑψώματος τῆς «Τίκλας» στά νότια της κωμοπόλεως καί κουβάλησαν κατά τό πλεῖστον στήν πλάτη. Εἶναι ἀντίγραφο, σέ μικρότερη κλίμακα, τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Τό τέμπλο τοῦ εἶναι ὁλόκληρο ξύλινο σκαλιστό μέ ξυλόγλυπτες παραστάσεις ἀπὸ τή ζωὴ τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἔργο ζωῆς ἑνὸς ἡπειρώτη καταδιωκόμενου ἀπὸ τοὺς τούρκους πού εἶχε εὖρει ἄσυλο στήν Καστανιά κατά τά πρώτα μετεπεναστατικά χρόνια. Οἱ ἀγιογραφίες, ἔργο τοῦ ἀγιογράφου Λαζαρή, ἐντυπωσιάζουν μέ τήν πρωτοτυπία τους. Παρ' ὅλο ὅτι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τό αὐστηρό βυζαντινὸ ὕφος, δέν χάνουν τίποτε ἀπὸ τήν πνευματικότητα τῆς Πίστεώς μας. Τά τοπία εἶναι φυσικά, ἀλλά καθώς ἀπεικονίζουν σκηνές ἀπὸ τή ζωὴ καί τό Πάθος τοῦ Κυρίου μας, δίνουν στό θεατὴ τήν ἐντύπωση ὅτι ζεῖ καί περπατεῖ μαζί Του στά ἴδια μέρη καί ὅτι εἶναι μέλος τῆς συνοδείας Του. Ἐκείνη ὁμως ἡ εἰκόνα πού καθλώνει τό θεατὴ εἶναι ὁ Παντοκράτορας. Ὁ Χριστός, χωρίς νά ἔχη τό αὐστηρό καί πολλές φορές τό «ἄγριο» ὕφος πού συναντᾶμε σέ πολλές ἀπεικονίσεις, δεσπόζει τοῦ συμπαντος. Τό πρόσωπό Του ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ ἕνα μοναδικό συνδυα-

σμό δυνάμειος καί ἀγάπης πού σέ κάνει νά αἰσθάνεσαι ὅτι σέ καλεῖ κοντά Του «μέ φωνή ὑδάτων πολλῶν» καί σέ κάνει νά θέλεις νά Τόν προσκυνήσεις καί νά ἀναφώνησες: «Ὁ Κύριος μου καί ὁ θεός μου». Ὅποιος ἰδῇ αὐτή τήν ἀγιογραφία εἶναι δύσκολο, ἂν ὄχι ἀδύνατον, νά σκεφθῇ τόν Παντοκράτορα-Χριστό διαφορετικά. 4. Στή βορεινή πλευρά τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἀη-Γιάννη, πρὸς νότον τῆς κωμολέως, εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου [21 Νοεμβρίου]. Τό μισό εἶναι σέ βράχο μέσα σέ σπηλιά, ἀνεβαίνει κανεὶς σέ αὐτό μέ σκάλα καί δεσπόζει τῆς ἀρχῆς τῆς χαράδρας πού χωρίζει τὴν κορυφή τοῦ Ἀη-Γιάννη ἀπὸ τὸ ὕψωμα τῆς «Τίτλας». Ἀπέναντι φαίνεται τὸ ξύλο ἀπὸ τὸ ὅποιο κρέμασαν οἱ τουρκαλβανοὶ

έναν παπὰ κατὰ τὴν Ἐπαναστάση τοῦ 1770. Κατὰ τὴν παράδοση, ἀσκήτεψε στὸ ἐκκλησάκι αὐτὸ ὁ Ἅγιος Θεοκλητός, ἐπίσκοπος Λακεδαιμονίας ὁ θαυματουργός [9ος αἰών].

5. Στὴν κορυφή τοῦ ἴδιου βουνοῦ εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννη, ἀφιερωμένο στὴ μνήμη τῆς Ἀποτομῆς τῆς Κεφαλῆς τοῦ [29 Αὐγούστου]. Εἶναι σέ ἀπόσταση μιᾶς καὶ πλέον ὥρας πεζοπορίας ἀπὸ τὸν πλησιέστερο αὐτοκινητόδρομο καὶ συγκεντρώνει προσκυνητὲς ἀπὸ ὅλα τα γύρω χωριά. Ἰδιαίτερα γραφικὴ εἶναι ἡ τέλεση τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἀρτοκλασίας πού γίνεται μετὰ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας στὸ προαύλιο τοῦ Ναοῦ ὅπου οἱ ἄρτοι, πολυάριθμοι κατὰ κανόνα, τοποθετοῦνται κυκλικά. Πρὸ ἐτῶν ἐτέλεσε ἐκεῖ τὴ Θεία Λειτουργία καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μᾶς κ.κ. Εὐστάθιος. Ἡ πορεία στὴν ἀπότομη ἀνηφορία μέσα στὸ δάσος ἀπὸ ἔλατα καὶ κέδρα εἶναι ἐπίπονη ἀλλὰ καὶ εὐχάριστη καὶ ἀποτελεῖ ἓνα θαυμάσιο δοκιμαστικὸ ὑγείας. 6. Στὴν περιοχή τῆς Παλαιᾶς Καστανιάς, μέσα στὸ δάσος, εἶναι καὶ τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου [23 Αὐγούστου] πού ἦταν ὁ Ἑνοριακὸς Ναὸς τοῦ παλαιοῦ χωριοῦ πού ἐγκαταλείφθηκε μετὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Στὴν ἴδια περιοχή σώζονται τὰ εἱρεῖπια τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου πού ἦταν καὶ τὸ νεκροταφεῖο. Τελευταία κτίζεται ἐκεῖ, πάνω στὸ δρόμο πρὸς τὴ «Λουσινά», ἓνα ἐκκλησάκι ἀφιερωμένο στὸν Ἅγιο Δημήτριο, μέ πρωτοβουλία τοῦ

Δημητρίου Ι. Κουτρομπή. Σῶζεται ἐπίσης ἓνα προσκυνητάρι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὴ θέση «Σταυρούλης» ἀπὸ ὅπου ξεκινάει ὁ πεζόδρομος γιὰ τὸν Ἀη-Γιάννη καὶ ἓνα προσκυνητάρι τοῦ Προφήτη Ἡλίας στὰ βορειοανατολικά τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας. Στὴν κορυφογραμμὴ τῶν ὁρίων μέ τὴ Μεσσηνία, στὴ θέση «Μεγάλα Βαρικά», ὑπάρχει ἓνα ἐκκλησάκι ἀφιερωμένο στὴ μνήμη τοῦ Ἁγίου Νικολάου «τοῦ ἐν Βουνόνοις» [7 Μαΐου] πού τελευταία ἔχει ἀνακαινισθῇ πλήρως μέ ἐξοδα τῆς οἰκογενείας Κ. Λιναρδάκη. Ὑπάρχει στὴν ἐνορία Νέδουσας Ἀλαγονίας.

7. Στὸ δρόμο πρὸς τὸ βουνό καὶ λίγο ἐξω ἀπὸ τὴν κωμόπολη εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου [6 Δεκεμβρίου] πού εἶναι καὶ τὸ νεκροταφεῖο.

8. Κοντὰ στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου πού εἶναι ἀφιερωμένη στὴ μνήμη τῶν Γενεθλίων του [24 Ἰουνίου]. Κτίσθηκε τὰ τελευταῖα χρόνια μέ ἐξοδα τῆς λυκείαρχου θεολόγου Βασιλικῆς Λιναρδάκη καὶ τῆς μητέρας τῆς Αἰκατερίνης.

9. Στὶς πηγὲς στὰ δυτικά τῆς κωμολέως, ἀπὸ τίς ὅποιες ὑδρεύονται οἱ κάτοικοι καὶ ἀρδεύεται ἡ πεδιάδα τοῦ Καστορείου, ὑπῆρχε παλαιότερα ἐκκλησάκι τοῦ Προδρόμου. Σήμερα δὲν σώζεται τίποτε ἀπὸ αὐτό, ἡ τοποθεσία ὅμως εἶναι ἀκόμη γνωστὴ μέ τὴν ὀνομασία «Πισαγιάννης».

10. Πάνω ἀπὸ τίς πηγὲς τοῦ «Πισαγιάννη» καὶ μέσα στὴ χαράδρα εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Εἶναι ὁλόκληρο σχεδὸν μέσα σέ σπηλιά. Ὑπάρχει στὴν ἐνορία Περιβολίων.

11. Στὸ δρόμο πρὸς τὸ Γεωργίτσι καὶ σέ ἀπόσταση ὀκτακοσίων περίπου μέτρων ἀπὸ τὴν πλατεία τοῦ Καστορείου, πέρα ἀπὸ τὸ ποτάμι, εἶναι τὸ προσκυνητάρι τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου [9 Νοεμβρίου] πού κτίσθηκε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Κων. Μιχαλόχριστα.

12. Πιὸ πέρα, στὸν ἴδιο δρόμο, εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος [6 Αὐγούστου]. Εἶναι πολὺ πρωτότυπο, δὲν ἀκολουθεῖ κανένα γνωστὸ ρυθμὸ καὶ εἶναι χτισμένο ἀπὸ παλαιὰ μάρμαρα καὶ πέτρες ἀπὸ παλαιὰς οἰκοδομῆς ἀπὸ τὸν Λεωνίδα Νικολόπουλο μέσα στὸ κτήμα του. Ὑπάρχει καὶ αὐτὸ στὴν ἐνορία Περιβολίων.

13. Στὸν ἴδιο δρόμο καὶ σέ ἀπό-

σταση τεσσάρων περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ Καστόρειο εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ [14 Σεπτεμβρίου]. Στὴ μνήμη τοῦ συγκεντρώνει προσκυνητὲς ἀπὸ ὅλη τὴν περιοχή. Ὑπάρχει στὴν ἐνορία τῆς Ἀλευρούς.

14. Στὴ βάση τοῦ λόφου πού εἶναι στὰ ἀνατολικά τοῦ Καστορείου εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς [26 Ἰουλίου].

15. Στὴν κορυφὴ τοῦ ἴδιου λόφου εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Προφήτη Ἡλίας [20 Ἰουλίου]. Ἀνακαινίσθηκε τελευταία μέ σχέδια τοῦ μηχανικοῦ κ. Δημητρίου Ρεξίνη.

16. Στὰ νοτιοανατολικά τοῦ Καστορείου καὶ σέ μικρὴ ἀπόσταση, στὶς πηγὲς τοῦ «Ἀη-Μάμα», ἀπὸ τίς ὁποῖες ἐπίσης ποτίζεται ἡ πεδιάδα τοῦ Καστορείου, εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἐκεῖ τελεῖται Θεία Λειτουργία στὶς 8 Μαΐου, μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, στὶς 26 Σεπτεμβρίου, μνήμη τῆς μεταστάσεώς του, στὶς 27 Ἰουλίου, μνήμη τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ στὶς 2 Σεπτεμβρίου, μνήμη τοῦ Ἁγίου Μάμαντος.

17. Στὰ ἀνατολικά τοῦ Καστορείου καὶ σέ ἀπόσταση δέκα περίπου χιλιομέτρων μέσα στὴν πεδιάδα, ὑπάρχει μιὰ τοποθεσία πού λέγεται «Παλαιομανάστηρο». Κατὰ τὴν παράδοση, ὑπῆρχε ἐκεῖ μοναστήρι ἀπὸ τὸ ὅποιο ὅμως δὲν σώζεται τίποτε.

18. Στὰ βορειοανατολικά, σέ ἀπόσταση δέκα πέντε χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ Καστόρειο καὶ κοντὰ σέ μία ἀπὸ τίς πηγὲς τοῦ Εὐρώτα, ὑπάρχει μιὰ τοποθεσία πού λέγεται «Σαιντενίκος». Προφανῶς ἡ λέξη εἶναι παραφθορά τοῦ «Σαίντ Νίκων», ὅπως ἔλεγαν οἱ φράγκοι κατακτητὲς τὸν Ἅγιο Νίκωνα. Κατὰ τὴν παράδοση, ἀσκήτεψε ἐκεῖ ὁ Ἅγιος Νίκων.

19. Στὸ δρόμο πρὸς τὴ Σπάρτη καὶ σέ ἀπόσταση χιλίων πεντακοσίων μέτρων ἀπὸ τὸ Καστόρειο καὶ στὸ κέντρο τῶν οἰκισμῶν Καστρίου καὶ Νέας Λιβεράς εἶναι ὁ ἐνοριακὸς ναὸς τῆς Ἁγίας Βαρβάρας [4 Δεκεμβρίου] τῆς ἐνορίας Καστρίου.

Κτίσθηκε κατὰ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ χρόνια μέ ἐξοδα τοῦ ὁμογενοῦς ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ Νικολάου Κολλινιάτου καὶ ἄλλων δωρητῶν καὶ μέ προσωπικὴ ἐργασία τῶν κατοίκων τοῦ Καστρίου καὶ τῆς Νέας Λιβεράς. Μέ τὴν ἀνέγερση αὐτοῦ τοῦ ναοῦ ἐνώθησαν οἱ ἐνορίες Καστρίου καὶ Σερβείκων.

20. Σέ ἀπόσταση μερικῶν δεκάδων μέτρων ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Βαρβάρας εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης [21 Μαΐου] πάνω σέ ἓνα κατάφυτο ὕψωμα μέ πεῦκα.

21. Τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Τριάδας [Δευτέρα τῆς Πεντηκοστής] εἶναι πάνω σέ ἓνα λόφο μέ πεῦκα, σέ ἀπόσταση ἐνός χιλιομέτρου ἀπὸ τὸ Καστόρειο. Κατὰ τὴν παράδοση, εἶναι χτισμένο στὸ σημεῖο ὅπου ὁ Μωάμεθ ἔβαλε τὰ ἄλογα καὶ πᾶτησαν τὰ παιδιά τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ Καστρίου πού προέβησαν ἡρωικὴ ἀντίσταση μέ ἀρχηγὸ τὸν Πυρνοκοκκά.

22. Σέ ἀπόσταση δύο περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Τριάδας πρὸς τὰ ἀνατολικά εἶναι ἡ παλαιὰ βυζαντινὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου [26 Ὀκτωβρίου]. Στὸ προαύλιό της σώζονται κομμάτια ἀπὸ ἀρχαίους κίονες καὶ στὸ Ἱερό της ὑπάρχουν τοιχογραφίες δύο ἁγίων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἓνας εἶναι ὁ Ἅγιος Θεόκλητος, σύμφωνα μέ σχετικὴ ἐπιγραφή.

23. Στὸ δρόμο πρὸς τὸ Μοναστήρι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς εἶναι παλαιὰ ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ὁποία σώζονται μόνο οἱ τοῖχοι. Εἶναι γνωστὴ μέ τὸ ὄνομα «Μετόχι» καὶ τὸ προαύλιο τῆς χρησιμοποιεῖται ὡς κοιμητήριό τῶν οἰκισμῶν Καστρίου καὶ Νέας Λιβεράς.

24. Στὸν παλαιὸ οἰκισμό τοῦ Καστρίου καὶ κοντὰ στὸ κάστρο πού ὑπερασπίσθηκε ὁ Πυρνοκοκκάς εἶναι ἡ παλαιὰ βυζαντινὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου [23 Ἀπριλίου] μέ θαυμάσιες βυζαντινὲς τοιχογραφίες. Ἦταν ὁ ἐνοριακὸς ναὸς τῆς ἐνορίας Καστρίου.

25. Στὸν οἰκισμό τῶν Σερβείκων εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, πρῶν ἐνοριακὸς ναὸς τοῦ οἰκισμοῦ αὐτοῦ.

26. Στὰ βορειοανατολικά τοῦ Καστρίου καὶ σέ ἀπόσταση μιᾶς περίπου ὥρας, εἶναι τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου [18 Ἰανουαρίου καὶ 2 Μαΐου]. Ὑπάρχει στὴν ἐνορία Καστρίου.

Δημοσιεύθηκε στὴν ἐφημερίδα τῆς Σπάρτης «Λακωνικὸς Τύπος» περίπου τρεῖς μέρες πού ἀκολουθοῦν τὴν 11-2-1999.

Σήμερα (17-12-2008) οἱ συμπληρώσεις καὶ οἱ διορθώσεις πού ἐπιβάλλει τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου.

* Ὁ Εὐάγγελος Ἀνδριανὸς εἶναι ἐπίτιμος ἀρεοπαγίτης, κατοικεῖ στὸ Καστόρι - Καστανιά

Το χρονικό μιας επίσκεψης

Ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση του Συλλόγου, Φίλοι του Βουνού Ταυγέτου, «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Ηλιούπολης, φτάνει στο Καστόρι στις 8.45' πμ στη θέση Αϊ Μάμας, την Κυριακή της Αποκριάς. Παρόντες και μέλη του Συλλόγου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» με προεξάρχοντα τον πρόεδρό του Γ. Λιναρδάκη, οι οποίοι μοίρασαν στους επισκέπτες αναμνηστικά καπέλα και μπλουζάκια του Συλλόγου καθώς και το έντυπο του Δήμου.

Έτσι, ξεκινήσαμε 32 άτομα συνολικά, για την Ξεροβουνα. Μαζί μας και ο κυρ- Γιώργος, ο οποίος μας ακλούθησε ως την Λουσίνα, ανεβαίνοντας το μονοπάτι της Τίκλας σαν έφηβος. Εκεί, λόγω έλλειψης εξοπλισμού μας ευχήθηκε καλό δρόμο και επέστρεψε.

Από την Λουσίνα άρχισε το χιόνι να ανεβαίνει σε πόντους, όπου μετά το Σταυρούλι έφτανε ως το γόνατο και πλέον .Συνεχίζοντας με σύμμαχο τον

πολύ καλό καιρό φτάνουμε στην κορυφή(1426μ) Η θέα καταπληκτική, από κάτω ο Αϊ Γιάννης σε χιονισμένο πεδίο, ανατολικά η κοιλάδα του Ευρώτα με τον Πάρνωνα απέναντι, νότια το επιβλητικό Πυργάκι(1736μ), βόρεια το Γεωργίτσι και λίγο δυτικά ο Μαλεβός(1612μ), με τον Άγιο Παντελεήμονα.. Στο βάθος ανατολικά και βορεια στέκει το Αρτεμισιο(1772μ) με πιο μπροστά τον Κτενιά(1635μ) και το όρος Παρθένι(1215μ). Και βέβαια, στο βάθος βορεια το Μαίναλο(1762μ)

Κολατσάσαμε, βγάλαμε τις σχετικές φωτογραφίες και μετά άρχισε η κατάβαση. Φτάσαμε στο Καστόρι, έχοντας καλύψει μια υψομετρική 876μ(1426-550μ), διανύοντας 15χλμ περίπου σε 7,5 ώρες με τις στάσεις. Η ομάδα ήταν δυνατή, συμπαγής και κεφάτη.

Η συνέχεια εκτυλίχτηκε στην ταβέρνα του Άρη, όπου οι μεζέδες και το κρασί κάλυψαν τις θερμίδες που χάσαμε.. Στο τέλος, έτσι για αποθεραπεία, έπεσε και ο σχετικός χορός στους ήχους του κλαρίνου.

Την επαύριον-Καθαρά Δευτέρα –

ξεκινήσαμε με ξενάγηση στην Πελάνα, με ξεναγό τον καθ. αρχαιολόγο κ. Σπυρόπουλο, ο οποίος ευγενικά προσφέρθηκε να μας μεταφέρει στο κλίμα της εποχής των αρχαιολογικών ευρημάτων.

Ευχάριστη και καλοδεχούμενη πράξη ήταν το κόψιμο των αγριόχορτων που είχαν ζώσει τον αρχαιολογικό χώρο στους Τάφους, πράξη για την οποία ευχαριστούμε την Δημοτική αρχή.

Δυστυχώς, η εικόνα της περιοχής σήμερα είναι απογοητευτική. Είναι ντροπή τέτοιου μεγέθους αρχαιολογικά ευρήματα, άσχετα αν συμφωνούν η όχι κάποιοι με την ονοματολογία τους, να έχουν εγκαταλειφθεί, να έχουν χορταριάσει. Το Υπ. Πολιτισμού έχει δείξει πλήρη αδιαφορία έως και αρνητική στάση μαζί με ορισμένους κύκλους επιστημονικούς αλλά και της ευρύτερης περιφέρειας, σταματώντας βίαια τις ανασκαφές.

Χαρακτηριστικό του κλίματος είναι το γνωστό απίστευτο γεγονός, Μόλις ανακαλύφθηκε η είσοδος ενός

νέου Βασιλικού θολωτού τάφου –πιθανά ασύλητου-την επομένη ήρθαν 3 φορτηγά με αμμοχάλικο και ...εξαφάνισαν την είσοδο. Μετά από αυτό σταμάτησαν και οι ανασκαφές!!!! Τα συμπεράσματα δικά σας.

Εμείς όμως, την πολιτιστική κληρονομιά μας δεν την αφήνουμε έρμαιο στα χέρια κανενός. Παλεύουμε ώστε τα όποια ιστορικά στοιχεία να έχουν την τύχη που τους αξίζει και όχι αυτή που αρέσκονται μερικοί! Έτσι, επιτακτική μπαίνει η ανάγκη να συνεχιστούν οι ανασκαφές, διότι η περιοχή βρithει από σπουδαιότατα αρχαιολογικά στοιχεία, τα οποία πιθανά, ερχόμενα στην επιφάνεια να ανατρέψουν καθεστηκυίες αντιλήψεις περί της καταγωγής μας. Ήδη, αρκετά μέχρι τώρα έχουν ανατραπεί (κάθοδος Δωριέων, ασυνεχής κατοίκηση της περιοχής) Μήπως όμως αυτό θέλουν να αποφύγουν κάποιοι; Το μέλλον θα δείξει!!

Στην συνέχεια, 17 άτομα από τα 33, κάναμε την μικρή διάσχιση από την Ι.Μ. Ζωοδ. Πηγής του Καστριού ως την Βορδόνια. Ανεβήκαμε ως το ρέμα του Λουκά (Κάρδαρη) και συνεχίσαμε απέναντι για την Άνω Χώρα της Βορδόνιας. Η διαδρομή είχε από όλα, θέα καταπληκτική αγναντεύοντας τους καταρράκτες του Κάρδαρη, λίγο λαχάνιασμα, λίγο χιόνι και μπόλικο κέφι. Την ομάδα οδηγούσε ο 13χρονος Κωστής Μόρφης σε καλοανοιγμένο και σηματοδοτημένο μονοπάτι. Το είχαν ανοίξει και σηματοδοτήσει ο Σύλλογος «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» μέχρι το ρέμα, και στη συνέχεια μέχρι την Βορδόνια ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Βορδόνιας, σε συνεργασία με τον Κυνηγητικό Σύλλογο.

Μετά το τέλος της 4ωρης αυτής διαδρομής μας περίμενε και πάλι η ταβέρνα του Άρη. Όσοι έμειναν στο καρναβάλι στο Καστόρι είχαν τις

καλλίτερες εντυπώσεις και μάλιστα από τον για πρώτη -και επιτυχημένη- φορά «ΓΑΜΟ».

Φεύγοντας, επισκεφτήκαμε και το μουσείο Φ. Ιστορίας του κου Μπελίσσιου, μένοντας εντυπωσιασμένοι για μια ακόμα φορά οι Ηλιουπολίτες.

Ήταν η πρώτη και σίγουρα όχι η τελευταία φορά που εκτός Λακωνίας ορειβατικός Σύλλογος επισκέφτηκε τα μέρη αυτά. Θα ακολουθήσουν και άλλοι στο προσεχές μέλλον, όπως ο Πεζοπορικός Όμιλος Αθηνών, ο Αθηναϊκός Ορειβατικός Σύνδεσμος, ο Ορειβατικός Πειραιά κλπ

Το έργο που έχει αρχίσει από πέρσι ακούραστα ο Σύλλογος «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» για την ανάδειξη και γνωριμία της καταπληκτικής αυτής περιοχής του Β.Α. Ταυγέτου, έχει αποδώσει καρπούς. Επίσης η Βορδόνια με τους Συλλόγους της όπως προαναφέρθηκε άνοιξαν τα δικά τους μονοπάτια. Το Γεωργίτσι έχει και αυτό δυνατές και όμορφες διαδρομές που περιμένουν την φροντίδα και το ενδιαφέρον από τους τοπικούς Συλλόγους, ο Λογγανικός το ίδιο, η Αλεουρού, τα άλλα χωριά. Μονοπάτια που περπάτησαν οι παππούδες μας για να εξοικονομήσουν τα προς το ζην, τουλάχιστον εμείς ως τα γνωρίσουμε, σαν φόρο τιμής κάνοντας την βόλτα μας. Ο Δήμος πρέπει να είναι αρωγός και μπροστά τους αυτών των προσπάθειών. Δεν χρειάζονται τα ιδιαίτερα κονδύλια, ούτε οι ειδικές γνώσεις. Όρεξη, κέφι και αγάπη για τον τόπο μας για την φύση χρειάζεται.

Αυτό έδειξαν οι «Λουσινιώτες», που ορισμένοι παρά τη ηλικία τους «έβαλαν τα γυαλιά» σε πολλούς νεότερους.

Ας υπάρξουν και άλλοι μιμητές των ενεργειών τους!!

Π.Μόρφης
(tmorfis@hotmail.com)

Δυο ελεύθερες Καστανιώτισσες

Μια αληθινή ιστορία

Πολλά στοιχεία αποτελούν την ελευθερία του ανθρώπου. Όπως π.χ. το δικαίωμα της επιβίωσης ή αυτό της ελευθερίας λόγου κ.λπ. Όμως ο πυρήνας της ελευθερίας είναι η συνεχής πνευματική ανάπτυξη του ολόκληρου ανθρώπου. Δηλαδή η ανάπτυξη όλων των έμφυτων ικανοτήτων του. Μια ανάπτυξη θετική για το άτομο και την κοινωνία.

Μια από τις έμφυτες ικανότητες του ανθρώπου είναι κι αυτή της μάθησης γλώσσας. Όχι μόνο του προφορικού αλλά και του γραπτού λόγου. Η στέρηση της μάθησης του γραπτού λόγου στερεί το άτομο από τον πνευματικό διάλογο και την απόκτηση γνώσεων για περαιτέρω πνευματική ανά-

πτυξη. Μια τέτοια στέρηση ζούσαν για αιώνες τα θηλυκά παιδιά της Ελλάδος, οι γυναίκες.

Το 1906 στο χωριό μας το Καστόρι τα κορίτσάκια δεν πήγαιναν σχολείο. Υπήρχε ένα μονοτάξιο δημοτικό θηλέων που φοιτούσαν μόνο τα κορίτσάκια των οικογενειών των δέκα προυχόντων. Αν υπολογίσει κανείς ότι τότε οι οικογένειες του χωριού ήταν γύρω στις τετρακόσιες καταλαβαίνει ότι η πλειοψηφία των θηλυκών παιδιών ήταν αναλφάβητα.

Μια τέτοια αναλφάβητη γυναίκα ήταν κι η Ελένη Κολλινιάτη της οποίας η οικογένεια δεν ανήκε στους προύχοντες. Είχε όμως την οικονομική άνεση να σπουδάσει το γιο της στο πανεπιστήμιο της Αθήνας.

Η Ελένη Κολλινιάτη ήταν έξυπνη γυναίκα κι είχε τη δύναμη να δει την αδικία που ζούσε. Δεν καταλάβαινε γιατί να μην ξέρει κι αυτή γράμματα. Να μπορεί κι αυτή να γράψει ένα γράμμα στο γιο της στην Αθήνα, ή να μπορεί να διαβάζει την εφημερίδα που διάβαζε ο άνδρας της. Ύστερα γιατί ο γιος της να σπουδάζει μέχρι πανεπιστήμιο και το κορίτσάκι της να μείνει αγράμματο σαν κι αυτή; Αυτές οι σκέψεις στριφογύριζαν στο νου της και πήρε τη μεγάλη απόφαση να στείλει το κορίτσάκι της σ' εκείνο το δημοτικό θηλέων για να ζήσει αυτό λίγη πνευματική ελευθερία που δεν έζησε εκείνη. Τότε έγινε κάτι απίστευτο. Της επιτέθηκαν όλες οι γυναίκες του Κάτω Μαχαλά. «Μωρητή που τη στέλνεις; να μάθει γράμματα για να στέλνει ραβασάκια στους αγαπητικούς;».

Εδώ εκφράζονται καθαρά τα στοιχεία εκείνα της κουλτούρας τα οποία είναι εχθρικά προς τον έρωτα και την πνευματική ανάπτυξη της γυναίκας. Οικογένεια και κοινωνία δούλευαν συστηματικά ώστε τα ως άνω στοιχεία να εσωτερικεύονται από τα θηλυκά παιδιά και να γίνονται μέρος του χαρακτήρα τους. Γιατί είναι παράλογο πως οι ίδιες οι γυναίκες μπορούσαν να αρνούνται την ελευθερία της μάθησης; Έτσι όμως τις έφτιαχνε η κουλτούρα.

Η Ελένη Κολλινιάτη είχε δυνατή κρίση και μπορούσε να δει ότι η μάθηση ανάγνωσης και γραφής ήταν δικαίωμα των γυναικών κι όχι αμαρτία. Κι απάντησε σταθερά σ' όλη εκείνη την κατακραυγή των γυναικών της γειτονιάς της. «Όχι μωρή; δεν τη στέλνω να μάθει γράμματα για να γράφει ραβασάκια στους αγαπητικούς. Αλλά όταν της γράφει γράμμα ο άνδρας της από το στρατό να μπορεί να το διαβάζει η ίδια και να μην της το διαβάζουν άλλοι».

Η Αγγελική ήταν το αγαπημένο παιδί της δασκάλας της γιατί άριστευε. Έμαθε

αριθμητική κι απήγγειλε μακροσκελή ποιήματα που αργότερα τα 'μαθε και στην πρωτότοκη κόρη της. Κι έγραψε πολλά ραβασάκια: Όχι στους αγαπητικούς αλλά στον άνδρα της όταν ήταν φυλακή κι εξορία (1945-1950) σαν αντιστασιακός.

Η μητέρα της Αγγελικής με το να τη στείλει σ' εκείνο το μονοτάξιο θηλέων είχε ανοίξει το δρόμο για λίγη πνευματική ελευθερία της κόρης της. Τώρα η Αγγελική με τη σειρά της -είχε κι αυτή γερό μυαλό- αποφάσισε να κάνει πολύ μεγαλύτερα πράγματα για τις δυο αριστούχες κόρες της. Όταν λοιπόν τελείωσαν το γυμνάσιο το 1950-1951 (πώς πήγαν τα κορίτσια στο γυμνάσιο είναι μια άλλη ιστορία) αποφάσισε να τις στείλει στο Πανεπιστήμιο. Γι' αυτό το σκοπό πούλησε ένα από τα μεγαλύτερα ελαιοπερίβολά της στο Κυρίμπη. Ο πατέρας όμως συνήθιζε να συμβουλευεται ανθρώπους με πανεπιστημιακές σπουδές. Κι αυτοί οι συμβουλάτορες του πρότειναν να στείλει τις κόρες του στην Παιδαγωγική Ακαδημία (μόνο δύο χρόνια σπουδές). Αυτές οι σπουδές, του είπαν, ήταν αρκετές για γυναίκες. Έτσι κι έγινε. Και με τα χρήματα που περίσσευσαν από το κτήμα της μητέρας ο πατέρας αγόρασε άλλο κτήμα.

Σήμερα δεν έχουμε τον αναλφαβητισμό της γυναίκας του 1906. Όμως οι εχθρικές αρχές κατά της πνευματικής ανάπτυξης του ολόκληρου ελεύθερου ανθρώπου είναι σε πλήρη δράση. Γι' αυτό π.χ. στην ελληνική παιδεία αγόργια και κορίτσια ζουν τον αναλφαβητισμό της στείρας μηχανικής απομνημόνευσης με τη βαργιά τσάντα. Οι σύγχρονες συνθήκες ζωής και παιδείας δεν είναι για ελεύθερους ανθρώπους.

Ελένη Κάντζα Σουλικιά

Εκπαιδευτικός με μεταπτυχιακές σπουδές στη Φιλοσοφία της Τέχνης και της Παιδείας

Το διαφορετικό είναι και μοναδικό

Η Ελλάδα μας έχει ένα γνώρισμα που την κάνει να ξεχωρίζει. Την εναλλαγή. Τη διαφορετικότητα κάθε γωνιάς της. Αυτό της δίνει ξεχωριστή γοητεία και αυτό είναι το στοιχείο πάνω στο οποίο βασίστηκε η ιδέα του Οικοτουρισμού, του Αγροτουρισμού, του Εναλλακτικού Τουρισμού. Έγινε θεσμός σε όλον τον πλανήτη την δεκαετία του '70 για να προλάβει τα επακόλουθα της παγκοσμιοποίησης. Σκοπός του η διατήρηση της ταυτότητας κάθε τόπου, της παράδοσης, του Πολιτισμού, της παραδοσιακής τέχνης, των εθίμων και της προώθησης της διαφορετικότητας, της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της αρμονικής συμβίωσης ανθρώπου – φύσης.

Η επιστροφή στην οικολογική καλλιέργεια του εδάφους και η έμφαση όχι στην ποσότητα παραγωγής αλλά στην ποιότητα και κατ' ακολουθίαν η προώθηση των παραδοσιακών προϊόντων σε τοπικό επίπεδο, έχει ως επακόλουθο το ότι ο παραγωγός παράγει με σεβασμό στον τόπο του, είναι υπερήφανος για το προϊόν του, το

διαθέτει σε καλές τιμές χωρίς την ανάγκη μεσαζόντων, αφού πρώτα το τυποποιήσει κατάλληλα, ώστε να προβάλλεται η ποιότητα και η ιδιαιτερότητά του. Η Ελλάδα είναι μικρή σε μέγεθος και πληθυσμό για να ανταγωνιστεί σε παραγωγή άλλες τεράστιες χώρες με μεγάλο πληθυσμό. Το μόνο της όπλο είναι η ποιότητα και η προστασία ονομασίας προέλευσης. Ένα ακόμη ζητούμενο του Οικοτουρισμού είναι η διατήρηση του πληθυσμού της υπαίθρου στον τόπο του και μάλιστα η ευχάριστη διαμονή του.

Αυτά όσον αφορά την πλευρά της υπαίθρου.

Τώρα ας περάσουμε στην πλευρά του επισκέπτη. Ποιος μπορεί να είναι αυτός και σε τι διαφέρει από τον μαζικό τουρίστα. Πρώτον αγαπά τη φύση, την ηρεμία, το καλό φαγητό, τις υγιείς σχέσεις μεταξύ ανθρώπων, τους περιπάτους. Είναι ως επί το πλείστον άτομα που δουλεύουν σκληρά, σε αστικές περιοχές και είναι γνώστες της αξίας της ποιότητας. Είναι άνθρωποι απλοί και ταπεινοί, και ας κατέχουν συνήθως θέσεις

ευθύνης στις αστικές κοινωνίες. Επισκέπτονται περιοχές που θα τους προσφέρουν κάτι το διαφορετικό στην όραση, στην γεύση, αλλά και σε όλες τους τις αισθήσεις, που θα εμπλουτίσουν τη γνώση τους, καθώς συνδυάζουν την φύση με τον πολιτισμό και τις τέχνες. Έρχονται σε μικρές ομάδες και αποφεύγουν μέρη μαζικού τουρισμού.

Έχουν όμως και πιο υψηλές απαιτήσεις, δηλαδή, εάν επισκεφθούν μια περιοχή η οποία είναι μεν πανέμορφη, είναι ήσυχη, όμως αγνοεί την καθαριότητα, την παράδοση, τον πολιτισμό της, τον σεβασμό της προσωπικότητας του καθενός και το δικαίωμά του στην ηρεμία, απογοητεύονται.

Ας έρθουμε τώρα και σε εμάς... Τους δημότες του Δήμου Πελλάνας, τους κατοίκους Καστορείου.

Ζούμε σε έναν μικρό παραδεισο 21 πανέμορφων οικισμών διάσπαρτων από τις παρυφές του βορείου Ταυγέτου μέχρι και τις όχθες του Ευρώτα. Ένα έργο τέχνης ενός μεγάλου καλλιτέχνη... Της Φύσης. Με τί να σε πρωτομαγέψει; Με τις βου-

νοκορφές, τα δάση, τις πηγές, τα ποτάμια, τα φαράγγια, τις σπηλιές, την κοιλάδα του Ευρώτα με το Βιβάρι, τα εκκλησάκια, το μοναστήρι μας, ή με τον μεγαλύτερο αρχαιολογικό χώρο να ζωντανεύει το Ομηρικό έπος της Ιλιάδας και τον μεγάλο έρωτα του Δια για την Λήδα με αποτέλεσμα τους Διόσκουρους, την Ωραία Ελένη και την Κλυταιμνήστρα...

Δεν αξίζει λοιπόν αυτός ο παράδεισος την αγνή ανυστερόβουλη αγάπη μας, τον σεβασμό μας, να τον διατηρήσουμε όπως μας τον παρέδωσαν οι πρόγονοί μας και να τον παραδώσουμε ακόμα πιο όμορφο στις γενιές που ακολουθούν; Να πάψουμε να τον μολύνουμε, να τον πληγώνουμε, να θέλουμε να αγνοούμε πόσο σημαντικός είναι με κάθε λεπτομέρειά του; Να είμαστε υπερήφανοι για αυτό που έχουμε και να αρχίσουμε να διεκδικούμε το καλύτερο που του αξίζει; Να διατηρήσουμε πάση θυσία τη διαφορετικότητά του, την μοναδικότητά του;

Πάντα με αγνή αγάπη
Ελπίζω ΟΧΙ η ... «φωνή βοώντος εν τη ερήμω» ...

Η ιστορία της κυρά Σπυριδούλας

Ήταν τέλη Οκτώβρη, όταν μετά από μια 4ωρη κοπιαστική ανάβαση από τα 550 στα 1730 μ, άρχιζε η κατάβαση. Αναφέρομαι στη διαδρομή Βορδόνια – Πυργάκι.

Στα 1600μ περίπου είναι τα Λακώματα, λάκες- λιβάδια, όπου ελεύθερα μοσχάρια και κατσίκια βόσκουν αγναντεύοντας την κοιλάδα του Ευρώτα.

Εκεί λοιπόν, στο κατέβασμα, βλέπουμε την κυρά Σπυριδούλα να βόσκει τα κατσίκια της.

Ετών 70 παρακαλώ, είχε έρθει από ένα χωριό της Κορίνθου την Άνοιξη για τα εδώ βοσκοτόπια. Έμενε σε μια καλύβα, στα 1500μ υψόμετρο, παρέα με τα 2 σκυλιά της και τα 250 περίπου κατσίκια της. Ανέβαινε και κατέβαινε τις πλαγιές λες και τα 70 χρόνια δεν ήταν στην πλάτη της παρά μόνο στην ταυτότητά της. Μας ζήτησε να πάρουμε τηλέφωνο το γιο της, γιατί είχε ένα κινητό, του οποίου η μπαταρία είχε τελειώσει. Τόσο πολύ υποχρεώθηκε, που αμέσως μας δίνει μια σακούλα με χόρτα που μόλις είχε μαζέψει. «Αγκινάρακια» τα λένε και ειλικρινά πιο νόστιμα χόρτα δεν έχω φάει. Μάλιστα ήθελε να φέρει και άλλα από την καλύβα της, γιατί θεώρησε λίγο τη μία που μας έδωσε! Μόνο μετά από έντονη άρνησή μας υποχώρησε.

Γράμματα δεν ήξερε, είχε γνωρίσει όμως τη σκληράδα της ζωής και των ανθρώπων. Το κρύο στο

βουνό, η κούραση, η μοναξιά, η έλλειψη ανέσεων δεν την πείραζαν, τα θεωρούσε φυσιολογικά, τα είχε συνηθίσει. Εκείνο όμως που δεν συνήθισε ήταν η απανθρωπιά, το κλέψιμο. Γεμάτη στενοχώρια μας ανέφερε ότι είχε φέρει μαζί με άλλα και μια κότα ζωντανή για κάποια «εορταστική» μέρα να την μαγειρέψει, ένα εργόχειρο που κεντούσε κάτω από το φως της λάμπας πετρελαίου και ένα σακί με ψωμιά (φυσικά ξερό μετά από 20 μέρες αφότου ήλθαν οι τελευταίες προμήθειες). Αυτά λοιπόν 2 μέρες πριν, γυρνώντας το σούρουπο στην καλύβα, έλειπαν! Κάποιος, κάποιοι τα είχαν κλέψει!! Τι «άνθρωποι» αλήθεια!

Ας είναι όμως, υπομονή, άλλον ένα μήνα, τέλη Νοέμβρη θα φύγει μας είπε και αποχαιρετιστήκαμε. Αισθήματα ανάμικτα, θαυμασμός για την κυρά Σπυριδούλα, οργή για τους κλέφτες και ευχαρίστηση από τη διαδρομή και τη θέα. Την επαύριον βέβαια συμπληρώθηκε και από τη γαστρονομική απόλαυση των χόρτων.

..Ήταν τέλη Δεκέμβρη –επομένη των Χριστουγέννων-όταν ο χιονιάς είχε πλακώσει και είπαμε να κάνουμε μια διαδρομή ως την κορυφή Ξεροβούνα. Επειδή χαμηλά έβρεχε προτιμήσαμε να ανέβουμε με το αυτοκίνητο ως εκεί που άρχιζε να χιονίζει.

Πράγματι, στα 800μ άρχιζε το λευκό τοπίο να κατακλύζει το μάτι

μας. Αφού κάναμε τη διαδρομή μας επιστρέψαμε στο αυτοκίνητο, μισοβρεγμένοι από το χιόνι που έπεφτε, και μη βλέποντας την ώρα για λίγο ζεστό φαγητό. Ξαφνικά, από το δρόμο βλέπουμε μια φιγούρα να έρχεται αφήνοντας στο χιόνι τα ίχνη της. Φτάνει στο αυτοκίνητο και βλέπουμε και πάλι ...την κυρά Σπυριδούλα!

Παραμονή Χριστουγέννων ήταν να έρθει ο γιος της, είχαν περάσει 2 μέρες και δεν είχε φανεί. Πάλι χωρίς τηλέφωνο, με την ανησυχία της μάνας έντονη, αποφάσισε να πάει στο πιο κοντινό χωριό για να του τηλεφωνήσει. Πέντε ώρες πορεία από την καλύβα ως το χωριό, θα έφτανε νύκτα κάτω.

Κοίταξα τα γυμνά της χέρια (τα γάντια την ενοχλούσαν, δεν τα ήθελε) και μετά είδα τις γαλότσες της που στάθηκαν δίπλα στα ακριβά μου μπουτάκια. Ευτυχώς, μόλις είχα βγάλει το Gore Tex μπουφάν και έτσι δεν είχε την «τύχη» να σταθεί δίπλα στο απλό μπουφανάκι της κυρά Σπυριδούλας. Το δε σούπερ αδιαβροχό μου ήταν καλά κρυμμένο στο σάκο και έτσι το απλό τετράγωνο πολυκιτρινισμένο νάιλον που κρατούσε κάτω από τη μασχάλη της ήταν το μόνο αδιάβροχο που μπορούσε κάποιος να δει.

Επικοινωνία και πάλι με το γιο της, που θα ερχόταν τελικά την επόμενη, γιατί είχε πάθει βλάβη το αυτοκίνητό του. Μας παρα-

κάλεσε να την πάμε πίσω στην καλύβα παρότι επιμέναμε να την πάρουμε μαζί στο χωριό. Ήδη το χιόνι στο δρόμο έφτανε τους 15 πόντους. Την γυρίσαμε τελικά στην καλύβα, έχοντας ησυχάσει με το γιο της αλλά όχι και για τα 250 κατσίκια της, που είχαν εξαφανιστεί στο χιονισμένο βουνό.

Τη μεθεπομένη, πηγαίνοντας στο σπίτι ενός φίλου στο χωριό, συναντούμε και πάλι, ποιον άλλον, την κυρά Σπυριδούλα!

Τι είχε συμβεί; Βλέποντας ο γιος της ότι δεν μπορούσε να έλθει ούτε την επομένη, τηλεφώνησε στο φίλο μας, αν μπορούσε να πάρει τη μάνα του από την καλύβα. Έτσι, ξεκίνησε ο φίλος μας με ένα 4x4 για το βουνό. Το χιόνι όμως ήταν τόσο πολύ, που μόνο αργότερα, ένα όχημα της πυροσβεστικής μπόρεσε να φτάσει στην καλύβα.

Τελικά ποια καλύβα, ένας άσπρος όγκος τόσο από έξω, όσο και από μέσα (Το χιόνι είχε στρωθεί φαρδιά –πλατιά και στο κρεβάτι ακόμα), με την κυρά Σπυριδούλα μέσα να αφουγκράζεται μήπως ακούσει κάποιο κατσίκι της και το μαζέψει.

...Τέλη Γενάρη, η κυρά Σπυριδούλα ακόμα στο βουνό να ψάχνει τα κατσίκια.

Ευτυχώς, έχει βρει αρκετά!!!

Π.Μόρφης

tmorfis@hotmail.com

Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ ΣΤΗ ΜΑΚΡΙΝΗ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Ανταπόκριση Angela Vasilas

Η Ελληνική κοινότητα του Σίδνεϋ διοργάνωσε, όπως κάθε χρόνο, πανηγύρι με σκοπό την ενίσχυση του Ελληνικού γηροκομείου το «Ελληνικό Σπίτι». Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία και παραβρέθηκε και ο Σύλλογος Βορείων Δήμων Σπάρτης «Η Ωραία Ελένη», στον οποίο είναι μέλη πολλοί πατριώτες μας. Ο Σύλλογος πρόσφερε δωρεά στο γηροκομείο χιλίων δολαρίων. Στη φωτογραφία τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου.

Είναι γεγονός, ότι ο «Πολυδεύκης» βρίσκεται στο Σίδνεϋ στην Αυστραλία μέσα από τα καινούργια μέλη του, όλους Καστανιώτες, Nick Aliferis, Sam Aliferis, Dimitra Canjavelos, Stan Germanos, Angela Skiadoroulos, Kaithi Zafiros και βέβαια η ανταποκρίτριά μας Angela Vasilas. Ο καθένας τους απέστειλε το ποσόν των πενήντα (50) δολαρίων, συνδρομή και χορηγία στον «Πολυδεύκη». Τους καλωσορίζουμε. Τώρα που τέτοιες αποστάσεις καλύπτονται σε κλάσματα του δευτερολέπτου, είναι σαν να βρίσκονται μαζί μας.

Σελίδες τοπικής ιστορίας

Η θυσία του Πρινοκοκκά

Ύστερα από την άλωση της Πόλης (1453), ο Μωάμεθ άρχισε να καταστρώνει σχέδια για να κατακτήσει όχι μόνο τα νησιά αλλά και την Πελοπόννησο. Την Πελοπόννησο την εξουσίαζαν τότε οι Παλαιολόγοι, Δημήτριος και Θωμάς, ηγεμόνες στο Δεσποτάτο του Μυστρά, και μερικές περιοχές τις εξουσίαζαν οι Βενετοί. Στην Πελοπόννησο, που λεγόταν Μοριάς, πολλές φορές είχαν εισβάλει οι Τούρκοι, όμως δεν μπόρεσαν να την κατακτήσουν, γιατί βρήκαν μεγάλη αντίσταση. Το 1460 ο Μωάμεθ εκστρατεύει πάλι στην Πελοπόννησο. Αυτή τη φορά δεν βρήκε αντίσταση, γιατί το Δεσποτάτο του Μυστρά σπαρασσόταν από εσωτερικές αντιθέσεις. Μόνο μερικές φρουρές αντιτάξαν ηρωική άμυνα. Μια τέτοια φρουρά ήταν αυτή του Πρινοκοκκά στο Καστρί. Εκεί αντιστάθηκαν κάμποσο καιρό με ανταρνηση και μόνο όταν πια οι στρατιώτες του πέθαναν από την πείνα, πολιορκημένοι, ο Πρινοκοκκάς αναγκάστηκε

να συνθηκολογήσει. Ο Μωάμεθ όμως δεν κράτησε το λόγο του και τον έγδαρε ζωντανό. «Λεπίσας ετελείωσεν», γράφει ο Φραντζής Αμβρόσιος, κληρικός και αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης. Τέτοιο ήταν το τέλος του. Ο Μωάμεθ έσφαξε ή ανασκολόπιζε τριακόσιους ακόμη κατοίκους του Καστρίου.

Βαρβ. Κεμερίδου

Μια ιστορία από την Τουρκοκρατία

Όταν άρχισε η επανάσταση του 1821 οι Τούρκοι έφυγαν από τη βόρεια Λακωνία χωρίς μάχη. Τότε οι κάτοικοι της Καστανιάς άρχισαν να κατεβαίνουν από το βουνό και η οικογένεια Τζωρτζάκη έχτισε έναν πύργο στο επάνω μέρος της σημερινής πλατείας του Καστορείου. Ο πύργος αυτός ήταν παρόμοιος με τους πύργους της Μάνης και πάνω στην είσοδο είχε σκαλισμένη τη χρονολογία 1825. Τον πύργο αυτό τον έκαιψαν τα τάγματα ασφαλείας κατά την κατοχή το 1944 και από τότε δεν ξαναχτίστηκε. Όταν ο Ιμπραήμ κατέβηκε στη Λακωνία, στρα-

τοπέδευσε στη Σελλασία, το σημερινό Βουρλιά και από εκεί έστειλε ένα απόσπασμα για να καταλάβει και την Καστανιά. Την ίδια μέρα γινόταν ο γάμος μιας κοπέλας της οικογένειας Τζωρτζάκη με έναν Κουρούτη ή Αλειφέρη. Όταν ήρθε η είδηση ότι έρχονται Τούρκοι, όλοι κατέφυγαν στο βουνό και αφού ασφάλισαν εκεί τα γυναικόπαιδα, μερικοί άνδρες με τον αδελφό της νύφης και το γαμπρό,

κατέβηκαν από την «Τίτλα», έστησαν καρτέρι στους Τούρκους και σκότωσαν τον αρχηγό τους. Μετά από αυτό οι Τούρκοι που είχαν ακούσει και τα ντουφέκια του γάμου, νόμισαν ότι είναι εκεί και ο Κολοκοτρώνης και γύρισαν στη Σελλασία άπρακτοι. Έτσι, σύμφωνα με την παράδοση, σώθηκε το χωριό από τις ορδές του Ιμπραήμ που δεν επεχείρησε να το καταλάβει άλλη φορά.

Από την Επίδαυρο στην Τροιζήνα (1822-1827)

Η πολιτική ιστορία της Επανάστασης των Ελλήνων συμβαδίζει με την ιστορία των μαχών του Αγώνα. Οι «πολιτικοί», παράλληλα με τους «στρατιωτικούς» δίνουν το δικό τους αγώνα. Ιδρύονται η Μεσσηνιακή και Πελοποννησιακή Γερουσία...ο Άρειος Πάγος, η Γερουσία Δυτ. Χέρσου Ελλάδος...Βουλευτικό και Εκτελεστικό μέσα από Εθνικές Συνελεύσεις με κορυφαίο γεγονός τα Συντάγματα. Με το πρώτο Σύνταγμα να ψηφίζεται στην Επίδαυρο στα 1822, το επόμενο στο Άστρος στα 1823 και το τρίτο στην Τροιζήνα στα 1827. Τα Συντάγματα αυτά αποδεικνύουν την πολιτική αρετή του λαού μας κι εμείς οι σημερινοί αναλογιζόμαστε: Πώς μπόρεσαν αυτοί οι άνθρωποι; Πού βρήκαν τη θαυμαστή πολιτική σκέψη, εφάμιλλη της γενναιοσύνης που έδειξαν στα πεδία των μαχών;

Την 1^η Ιανουαρίου 1822 η Συνέλευση της Επιδαύρου θα ψηφίσει την πανηγυρική διακήρυξη της Εθνικής Ανεξαρτησίας. Την ίδια ημέρα η Συνέλευση των 59 ή 60 παραστατών από τις περιοχές που είχαν ελευθερωθεί θα ψηφίσει το πρώτο Σύνταγμα του νέου ελληνικού «κράτους», υπό τον τίτλο «Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος», διατυπωμένο σε 110 παραγράφους-άρθρα. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Επιδαύρου τα δύο κύρια όργανα του κράτους ήταν: το Βουλευτικό και το Εκτελεστικό. Το συνταγματικό κείμενο καθιέρωνε ορισμένα ατομικά δικαιώματα και κυρίως την αρχή της ισότητας, ορίζοντας ότι όλοι οι Έλληνες «...απολαμβάνουν άνευ τινός διαφοράς όλων των πολιτικών δικαιωμάτων» και ότι «εις όλα τα αξιώματα και τιμές έχουσι το αυτό δικαίωμα, δοτήρ δε τούτων μόνη η αξιότης εκά-

στου».

Η Β' Εθνική Συνέλευση συνέρχεται σε βαρύ «κλίμα» στο Άστρος Κυνουρίας το Μάρτιο του 1823. Απαρτίζεται από διακόσιους τριάντα «παραστάτες-αντιπροσώπους», που έχουν εκλεγεί από τους γέροντες και τους «εν υπολήψει διατελούντας» κατοίκους σε κάθε κοινότητα. Η κυρίαρχη διαμάχη σ αυτή την Εθνοσυνέλευση είναι ανάμεσα σε προύχοντες και στρατιωτικούς. Το έργο της Εθνοσυνέλευσης είναι σημαντικό, διότι τα μέλη της θεωρούν ότι πρέπει να διαφυλαχθούν οι θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος της Επιδαύρου ως πολύτιμη παρακαταθήκη. Επίσης καταργεί τις τοπικές διοικήσεις, ενισχύει τη θέση του Βουλευτικού απέναντι στο Εκτελεστικό και διακηρύσσει για πρώτη φορά τη νομική υπεροχή του Συντάγματος, δηλαδή το Σύνταγμα δεν μπορεί να τροποποιηθεί με νόμο. Είναι πολύ ενδιαφέρον ότι ανάμεσα στις ατομικές ελευθερίες που καθιερώνει το Σύνταγμα του Άστρους περιλαμβάνεται και η ελευθερία του Τύπου. Ήδη κυκλοφορούν στην επαναστατημένη Ελλάδα εφημερίδες, οι οποίες συμβάλλουν στη διάδοση των πολιτικών και συνταγματικών ιδεών. Τέλος, το Σύνταγμα του Άστρους απαγορεύει ρητά τη δουλεία, ένα θεσμό που αναγνωριζόταν τότε ακόμη από πολλά κράτη της Ευρώπης και της Αμερικής.

Το Σύνταγμα της Τροιζήνας. Ο δρόμος από το Άστρος ως την Τροιζήνα είναι ένας οδυνηρός δρόμος εμφύλιας αντιπαράθεσης. Το β' εξάμηνο του 1823 εκδηλώθηκε ανοιχτή σύγκρουση μεταξύ Βουλευτικού και Εκτελεστικού και στις αρχές του 1824 η εμφύλια σύγκρουση γενικεύτηκε: Νησιώτες και Στερεοελλαδί-

τες συσπειρώθηκαν εναντίον των Πελοποννησίων και των στρατιωτικών. Κάθε παράταξη είχε το δικό της Βουλευτικό και Εκτελεστικό. Η πρώτη στο Κρανίδι και η δεύτερη στην Τρίπολη. Θα χρειαστούν αρκετές σκληρές συγκρούσεις και διαμεσολαβητικές προσπάθειες για να ξεπεραστούν προσωρινά οι διαφορές και να συνέλθουν στην Τροιζήνα 200 πληρεξούσιοι στις 19 Μαρτίου 1827. Οι 169 αντιπρόσωποι έχουν εκλεγεί από ένα αρκετά ευρύ εκλογικό σώμα. Δικαίωμα ψήφου έχουν όλοι οι άρρενες άνω των 25 ετών. Η Συνέλευση ύστερα από μακρές συζητήσεις προχώρησε την 1^η Μαΐου 1827 στην ψήφιση του Συντάγματος της Τροιζήνας. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα το Σύνταγμα καθιέρωσε ρητά τη δημοκρατική αρχή: «...Η κυριαρχία ενυπάρχει εις το Έθνος, πάσα εξουσία πηγάζει εξ αυτού και υπάρχει υπέρ αυτού» (άρθρο 5). Για πρώτη φορά επίσης θεσπιζόταν συνταγματικά ένα μονοπρόσωπο κρατικό όργανο, που ήταν ο αρχηγός του κράτους: ο Κυβερνήτης (πριν ψηφιστεί το Σύνταγμα, η Γ' Εθνική Συνέλευση εξέλεξε ως πρώτο Κυβερνήτη της χώρας τον Ιωάννη Καποδίστρια, με επταετή θητεία).

Τα τρία πρώτα ελληνικά Συντάγματα, παρά τις επί μέρους ιδιομορφίες και ατέλειές τους προσπάθησαν να θεμελιώσουν το νέο ελληνικό κράτος σε δημοκρατικές και φιλελεύθερες βάσεις. Οι αγωνιστές, έχοντας υποστεί όχι μόνο τον τουρκικό ζυγό αλλά και το απολυταρχικό καθεστώς του σουλτάνου (όπως και τον αυταρχισμό των προκρίτων), έχουν αντιληφθεί ότι η ελευθερία που έλειπε επί τουρκοκρατίας δεν ήταν μόνο η εθνική, αλλά και η πολιτική ελευθερία.

Βαρβ. Κεμερίδου

Η Καρδιά του Παιδιού

Ο Σύλλογος Προστασίας Ενημέρωσης και Βοήθειας Καρδιοπαθών Παιδιών «Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ», είναι μη κερδοσκοπικός Σύλλογος και ιδρύθηκε το 1983, με την υπ' αριθμ. 467/13-10-1983, απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, από γονείς παιδιών με συγγενή καρδιοπάθεια.

Σκοπός του είναι

Α) η ενημέρωση, η κοινωνική στήριξη και η οικονομική βοήθεια των παιδιών που πάσχουν από συγγενείς ή επίκτητες καρδιοπάθειες και των οικογενειών τους.

Β) η ενίσχυση του επιστημονικού δυναμικού και η βελτίωση του τεχνικού εξοπλισμού στα παιδοκαρδιολογικά και παιδοκαρδιοχειρουργικά κέντρα στην Ελλάδα.

Γ) η ενημέρωση των δημοσίων φορέων και η ευαισθητοποίηση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης σε θέματα που αφορούν στις συγγενείς καρδιοπάθειες ιδιαίτερα σχετικά με το υψηλό κόστος νοσηλείας, θεραπειάς και αγωγής των ασθενών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με στόχο την κάλυψη των σχετικών δαπανών από τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης.

Δ) ο εκσυγχρονισμός της Ελληνικής νομοθεσίας που αφορά στην κοινωνική ενσωμάτωση και επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών με συγγενή καρδιοπάθεια.

Η λέξη «συγγενής» σημαίνει «εκ γενετής». Ο όρος συγγενής καρδιοπάθεια χρησιμοποιείται για να δηλώσει μια καρδιακή ατέλεια, δηλαδή μια καρδιακή ανωμαλία της διάπλασης της καρδιάς ή των αγγείων που βρίσκονται κοντά στην καρδιά και δεν αναπτύχθηκαν φυσιολογικά κατά την εμβρυική ζωή. Οι στατιστικές αναφέρουν ότι 8-12 από τα 1000 βρέφη που γεννούνται, πάσχουν από συγγενή καρδιοπάθεια. Για την Ελλάδα, αυτό σημαίνει σε 100.000 γεννήσεις, περίπου 1000 βρέφη κάθε χρόνο πάσχουν από (γεννούνται με) συγγενή καρδιοπάθεια και θα χρειαστούν άμεση περίθαλψη ή πιθανή χειρουργική επέμβαση στη νεογνική – βρεφική ηλικία.

Εάν το παιδί σας γεννηθεί με συγγενή καρδιοπάθεια, έχει σήμερα πολύ μεγάλες πιθανότητες να έχει σαν ενήλικας, μια φυσιολογική ζωή. Σχεδόν όλες οι ανωμαλίες αποκαθίστανται, ή βελτιώ-

νονται σημαντικά, χάρις στην εξέλιξη της διάγνωσης και της χειρουργικής. Ο παιδοκαρδιολόγος σε συνεργασία με τον παιδοκαρδιοχειρουργό, θα αποφασίσουν αν και πότε η χειρουργική επέμβαση είναι απαραίτητη.

Ο σύλλογός μας μετά από εικοσιπέντε χρόνια λειτουργίας, αριθμεί περίπου 1200 μέλη. Εξ αυτών άλλα είναι συγγενείς ασθενών, άλλα, παιδιά που γεννήθηκαν με συγγενή καρδιοπάθεια και τώρα είναι ενήλικες, άλλα συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες του συλλόγου μας επειδή πιστεύουν στους στόχους μας και συμβάλλουν στην επίτευξή τους. Τέλος υπάρχουν στο σύλλογό μας διακεκριμένοι επιστήμονες, γιατροί και νοσηλευτικό προσωπικό, οι οποίοι έρχονται καθημερινά σε επαφή με τους μικρούς μας ασθενείς και τις οικογένειές τους και λαμπρύνουν με την παρουσία τους και τη συνεισφορά τους το σύλλογό μας και τους ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας. Πριν φτάσει αυτή η στιγμή, υπάρχουν πολλά που μπορείτε να μάθετε σχετικά με το πώς να χρησιμοποιήσετε τη βοήθεια που θα σας προσφερθεί

Ο Σύλλογος Προστασίας Ενημέρωσης και Βοήθειας Καρδιοπαθών Παιδιών, «Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» έχει ανάγκη από κάθε μορφής ενίσχυση. Ανθρώπινο δυναμικό και οικονομική υποστήριξη είναι ιδιαίτερα σημαντικά για το σύλλογο ώστε να επιτελέσει το έργο του βοηθώντας όσο καλύτερα γίνεται τους μικρούς ασθενείς και τις οικογένειές τους.

Δωρεές, συνδρομές, χρηματική υποστήριξη με ταχυδρομική επιταγή ή κατάθεση στον Τραπεζικό Λογαριασμό Συλλόγου Εθνικής Τραπεζής : 155/296037-04, στην Alpha Bank : 101-002101-257185 και Marfin Bank : 0791611402.

Για όσους θέλουν να γίνουν μέλη του συλλόγου ή να ζητήσουν περισσότερες πληροφορίες:

Έδρα του συλλόγου:

Αιόλου 104(8^{ος} όροφος) Τ.Κ. 10564, Αθήνα.

Τηλ.210-3218488, Fax-Τηλ. 210-3253876

http://www.Kardiapaidiou.gr, e-mail: Kardiap@yahoo.gr

Γαρυφαλλιά Ρουμेलιώτη-Παπαδημητράκη, μέλος του συλλόγου

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ

Μια σοβαρή αιμορραγία εσωτερική ή εξωτερική, μπορεί να απειλήσει την ζωή του ανθρώπου που αιμορραγεί. Η πρώτη μας κίνηση είναι να καλέσουμε ασθενοφόρο και στην συνέχεια να προσπαθήσουμε να περιορίσουμε την αιμορραγία.

Συμπτώματα :

➤ Το χρώμα και η ποσότητα του αίματος είναι διαφορετικά, ανάλογα με το είδος της αιμορραγίας. Η πιο σοβαρή αιμορραγία είναι στις αρτηρίες, όπου το αίμα έχει κόκκινο ζωηρό χρώμα και βγαίνει από την πληγή με ρυθμό αντίστοιχο με αυτόν της καρδιάς.

➤ Αν η αιμορραγία είναι εσω-

τερική, δεν μπορούμε να την διακρίνουμε, αφού το αίμα που διαφεύγει παραμένει μέσα στο σώμα και προέρχεται από εσωτερικές πληγές. Ο ασθενής όμως, παρουσιάζει γενικότερα κατάσταση κακουχίας, αδυναμίας και απώλειας των αισθήσεων, ανάλογα με το είδος και τη βαρύτητά της.

Πρώτες βοήθειες :

➤ Άσκηση τοπικής πίεσης – αντιμετωπίζουμε κάθε εξωτερική αιμορραγία. Με μια γάζα ή καθαρό πανί ασκούμε πίεση πάνω στο τραύμα. Η δύναμη που ασκούμε είναι τόση όση χρειάζεται για να σταματήσει το αίμα, χωρίς να διακοπεί η κυκλοφορία του στο συγκεκριμένο σημείο. Ασκούμε πίεση για περίπου δέκα λεπτά, όσο δηλ.

χρειάζεται να πήξει το αίμα και να σταματήσει η αιμορραγία.

➤ Άσκηση έμμεσης πίεσης. Εάν η πληγή είναι στα άκρα και η αιμορραγία είναι μεγάλη, μπορούμε να ασκήσουμε πίεση πιο πάνω από την περιοχή του τραύματος, διακόπτοντας την ροή του αίματος. Για να ασκήσουμε έμμεση πίεση, δένουμε λίγο ψηλότερα από το σημείο του τραύματος μια γάζα ή μια λωρίδα υφάσματος, την οποία σφίγγουμε χρησιμοποιώντας μια κουτάλα ή ένα άλλο μακρύ και στέρεο αντικείμενο. Όσο περιστρέφουμε το αντικείμενο, τόσο αυξάνει η πίεση, μέχρι να σταματήσει η αιμορραγία. Επειδή με την περιδέρηση αυτή σταματάμε την αιμάτωση του μέλους, πρέπει κάθε 15 λεπτά

περίπου, να ξεσφίγγουμε λίγο, για να αιματώνεται το άκρο και στη συνέχεια να ξανασφίγγουμε την περιδέρηση.

Θυμηθείτε :

➤ Γενικά στην αντιμετώπιση της αιμορραγίας, ανεξάρτητα από το είδος και τη βαρύτητα, βοηθούν τα ψυχρά επιθέματα, όπως ο πάγος ή ένα σακουλάκι με κατεψυγμένα λαχανικά, όπου θα βάλουμε πάνω στο τραύμα, αφού πρώτα έχουμε κλείσει το τραύμα με ένα κομμάτι γάζα ή καθαρό ύφασμα. Τα παγωμένα επιθέματα ελαττώνουν τη ροή του αίματος, ενώ τα θερμά – όπως η θερμόφορα – απαγορεύονται, γιατί αυξάνουν τη ροή και άρα την απώλεια του αίματος.

Κώστας Καλκανδής

Εδώ και ...Αλλού

Σπαρτόνημα

Κάποτε στο Καστόρι, την εποχή της γιαγιάς μου (πριν από 80 χρόνια), οι οικογένειες για να παντρέψουν τις κόρες τους έπρεπε να τους ετοιμάσουν όλο το νοικοκυριό τους (τα προικιά τους). Από υφαντά για το πάτωμα μέχρι και φλιτζανάκια του ελληνικού καφέ. Έπρεπε λοιπόν να φροντίσουν ενωρίς μαζί με τις κόρες τους να τα ετοιμάσουν όλα.

Τα υφαντά τους, τα ύφαιναν όλα στον αργαλειό του σπιτιού και πολλά από αυτά τα υφαντά ήταν αριστουργήματα. Πολλές φορές δεν υπήρχε αρκετό μαλλί για να υφάνουν και τα υφαντά για τα πατώματα ή τα σακούλια, για να μαζεύουν τις ελιές που τότε τις μάζευαν με το χέρι πάνω στο δέντρο. Γι' αυτό το λόγο έβγαζαν νήμα από τα σπάρτα τα οποία υπήρχαν άφθονα τότε στην περιοχή μας.

Είναι εκπληκτικό το πως είχαν καταφέρει να επεξεργάζονται το σπάρτο για να βγάλουν το σπαρτόμαλλο, το οποίο δεν διέφερε πολύ από το μαλλί. Το έγνεθαν και μετά το έβαφαν σε διάφορα χρώματα. Με το νήμα αυτό ύφαιναν ωραία σαζήματα και ανδρομίδες, διαδρόμους και άλλα μικρά και μεγάλα κομμάτια για το νοικοκυριό. Να λοιπόν πώς γινόταν όλη η επε-

ξεργασία:

Το μήνα Ιούνιο μετά την ανθοφορία, το σπάρτο βγάζει τρυφερά βλαστάρια που είναι αρκετά μακριά. Αυτά λοιπόν τα έκοβαν οι κοπέλες, τα έκαναν ματσάκια τα έδεναν καλά, και αφού μάζευαν όσα ήθελαν τα έβαζαν με νερό στο καζάνι και τα έβραζαν γύρω στα 20' με 30' λεπτά. Στη συνέχεια τα μετέφεραν στο ποτάμι του χωριού (στην όχθη του) και χτυπούσαν με τον κόπανο πάνω σε μια πέτρα ένα- ένα ματσάκι. Κατόπιν τα έπλεναν στο νερό, έφευγε η φλούδα του βλασταριού και έμενε το εσωτερικό του που ήταν μαλλί λίγο σκληρό αλλά μεγάλης αντοχής. Αυτό το στέγνωναν στον ήλιο, το έξαιναν και μετά το έγνεθαν και γινόταν μια κλωστή που δεν διέφερε πολύ από το μαλλί. Όλη αυτή η διαδικασία γινόταν σαν μια μικρή γιορτή. Οι κοπέλες πήγαιναν παρέες- παρέες και αφού τελείωναν με τα σπάρτα έστρωναν ένα τραπέζομάντιλο και έτρωγαν ό,τι είχε φέρει η κάθε μια, γελώντας και λέγοντας αστεία. Έτσι η εποχή του σπάρτου ήταν μια ευκαιρία για να συναντηθούν οι γυναίκες και να περάσουν ευχάριστα.

Ελένη Σκρουμπέλου

Πάντα τυλωμένοι να 'μαστε

Ένα έθιμο ξαναζωντανεύει στη μνήμη μου από τις τελευταίες μέρες της Αποκριάς, από τη δική μου ηλικία και την πατρίδα μου τον Πήδασο της Πύλου. Την τελευταία Κυριακή η μαμά μου πάντα μαγείρευε μακαρονάδα με μοσχάρι ή κοτόπουλο. Όταν καθόμασταν στο τραπέζι να φάμε, είχε κρεμάσει από το ταβάνι περασμένο σε κλωστή ένα βρασμένο αυγό. Στεκόταν λοιπόν όρθια και περιέστρεφε το αυγό, ενώ εμείς προσπαθούσαμε να το πιάσουμε με το στόμα (απαγορευόταν να βάλουμε χέρι). Το αυγό γύριζε δέκα φορές και όποιος πρόφτανε, το έπιανε με το στόμα εν μέσω των σχετικών πειραγμάτων και «μπράβο» των υπολοίπων. Σερβιριζόταν μετά η

μακαρονάδα και όταν όλοι είχαμε φάει, η γιαγιά μου έδινε το σύνθημα να πιάσουμε όλοι το τραπέζι, να το σηκώσουμε τόσο ώστε να μην πατά στο πάτωμα και ρωτούσε «Φάγατε;», «Φάγαμε» απαντούσαμε όλοι εν χορώ. «Τυλωθήκατε;» ξαναρωτούσε, και εμείς «τυλωθήκαμε» και ανταπαντούσε «Πάντα τυλωμένοι να 'στε». Αυτό επαναλαμβανόταν τρεις φορές και αφού κάναμε το σταυρό μας, μας απόλαγε η γιαγιά και τρέχαμε να συνοδεύσουμε το Μακαρονά. Αλλά αυτό το έθιμο θα το πούμε του χρόνου. Άντε λοιπόν και μιας οι καιροί είναι δύσκολοι. Πάντα τυλωμένοι να 'μαστε.

Τότα Αλειφέρη - Αντωνοπούλου

Πασχαλινά αυγά βαμμένα με κρεμμυδόφυλλα

Θα χρειαστούμε τα φλούδια από τα ξερά κρεμμύδια που έχουμε (ζητάμε και από το μανάβη μας αυτά που μένουν στα τελάρα). Στρώνουμε μερικά από αυτά σε ένα πλατύ και βαθύ σκεύος.

Πλένουμε τα αυγά που θέλουμε να βάψουμε (αν τα είχαμε στο ψυγείο, τα βγάζουμε νωρίτερα και τα αφήνουμε έξω μέχρι να πάρουν τη θερμοκρασία δωματίου).

Όπως είναι βρεγμένα, τυλίγουμε ένα- ένα αυγό και τα αραδιάζουμε σε μια σειρά στο σκεύος μας. Προσθέτουμε νερό τόσο ώστε να σκεπάζεται

τα αυγά, ένα φλιτζανάκι ξύδι και τα βάζουμε να βράσουν σε χαμηλή φωτιά. Βγάζουμε με τρυπητή κουτάλα, αφήνουμε λίγο να κρυώσουν και ξετυλίγουμε. Μόλις στεγνώσουν, αλείφουμε με λίγο λαδάκι χρησιμοποιώντας ένα μάλλινο πανάκι.

Γιαγιά Πέπη από τη Δράμα

Η Λακωνία στο Σύνταγμα

Με ιδιαίτερη επιτυχία ολοκληρώθηκε η, αφιερωμένη στο περιβάλλον, **2^η Γιορτή Λακωνικών Προϊόντων** στην ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα του ΜΕΤΡΟ στην Πλατεία Συντάγματος.

Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν την Τρίτη 10 Μαρτίου υπό την αιγίδα του υπουργείου Ανάπτυξης και τροφίμων και η έκθεση διήρκεσε μέχρι την Παρασκευή 13/3/2009 ώρα 10 το βράδυ.

Η έκθεση οργανώθηκε από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση

Λακωνίας και την ΤΕΔΚ Λακωνίας με την στήριξη και συνεχή παρουσία του προέδρου της **Οργανωτικής Επιτροπής της Γιορτής Ελιάς και Λαδιού Δήμου Οινούντος κ. Μανούσου Μανουσάκη**, καθώς και του Επιμελητηρίου της Λακωνίας, της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Λακωνίας και του Συνδέσμου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Νομού Λακωνίας. Πλήθος κόσμου επισκέφθηκε την πραγματικά αξιόλογη έκθεση προβολής

και διάθεσης λακωνικών προϊόντων, με τους εκθέτες να κάνουν χρυσές δουλειές.

Παρέστησαν όλοι οι Βουλευτές του Νομού, ο Νομάρχης Λακωνίας, ο Λάκωνας Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ο Πρόεδρος της ΤΕΔΚ Λακωνίας, ο Δήμαρχος Πελλάνας κ. **Δ.Γομάτος** και Οινούντος κ. **Ε. Βαλιώτης** καθώς και πολλοί άλλοι Δήμαρχοι του Νομού.

Πλήθος Λακώνων και πολλοί συμπατριώτες μας βρή-

καν την ευκαιρία να συναντηθούν στο Σύνταγμα να τα πουν μεταξύ τους, να προμηθευτούν εκτός των άλλων και τα ειδικά προϊόντα συμπατριωτών μας, όπως σολομό, πέστροφα, και οξύρυγχο από τις πηγές του Αγίου Μάμα όπου εκτρέφονται και τυποποιούνται από την οικογένεια Γερωντίδη, το εξαίρετο αγνό μέλι του φίλου από την Αγόρια-νη Δ. Καφετζή και τα εκλεκτά προϊόντα από στρουθοκαμήλους που εκτρέφονται στον Άγιο Κωνσταντίνο!

Αγροτικά θέματα

Το δίλημμα **Ναι ή Όχι** στα στα μπλόκα, έτσι μονολεκτικά, χωρίς το **Γιατί** μας ταλανίζει εδώ και χρόνια.

Είναι ο ίδιος προβληματισμός με το **Ναι** ή το **Όχι** που κάποτε τέθηκε για τον αναδασμό στην περιοχή μας, με το **Ναι** ή **Όχι** στην ανάπτυξη, με το **Ναι** ή το **Όχι** στις μαγκούρες των πατεράδων μας που υψώθηκαν για την υπεράσπιση κοντόφθαλμων προοπτικών. **Ναι** ή **Όχι** στις επιδοτήσεις; **Ναι** ή **Όχι** στα σοβαρά έργα υποδομής που έχει ανάγκη ο τόπος μας για μακροχρόνια και σωστή ανάπτυξη; Ας απαντήσουμε ξεκάθαρα και ουσιαστικά.

Διαβάσαμε πρόσφατα ότι μία από τις πρώτες ενέργειες της σοσιαλιστικής κυβέρνησης του εργατικού κόμματος στη Νέα Ζηλανδία που κέρδισε τις εκλογές το 1984 ήταν να καταργήσει τις αγροτικές επιδοτήσεις και τις ενισχύσεις προς τους αγρότες. Για τη Νέα Ζηλανδία που είχε ταυτίσει την διεθνή της οικονομική παρουσία με τις εξαγωγές αγρο-

τικών προϊόντων ήταν μια επανάσταση που άλλωστε κανείς δεν είχε τολμήσει πουθενά στον κόσμο.

Οι επιδοτήσεις δόθηκαν για έργα υποδομών και πραγματικής βοήθειας για τους αγρότες.

Όσοι περίμεναν την καταστροφική απογοητευτική. Μετά από 6 χρόνια ο αγροτικός τομέας απογειώθηκε αποτελώντας σήμερα έναν από τους πιο επικερδείς κλάδους της οικονομίας, με εντυπωσιακή ανάπτυξη σε νέα προϊόντα και καλλιέργειες προσανατολισμένα στις ανάγκες τις διεθνούς αγοράς.

Με τον αγροτικό πληθυσμό να παραμένει σταθερός και για πρώτη φορά να παρατηρείται αύξηση των εδαφών που αξιοποιούνται για γεωργικές χρήσεις. Σε μας, βέβαια, συνέβη κάτι ανάλογο από την άποψη: οι δικές μας Χούντες αντί να δώσουν εδάφη για καλλιέργειες προτίμησαν ευκαλύπτους(!), λες και το πράσινο της ελιάς ή του αμπελιού δεν αποδίδει τα ανάλογα ωφέλη, όπως ο ευκαλύπτος.

Σαφώς η στήλη μας δεν είναι για να λύση το αγροτικό πρόβλημα, όμως καταγράφοντας και τις απόψεις επιφανών συμπατριωτών μας δεν μπορούμε να μην επισημάνουμε την ανάγκη κατασκευής φράγματος στο Βρυσιώτικο, ένα έργο που θα καλύψει το μεγαλύτερο τμήμα του κάμπου του Δήμου Πελλάνας χωρίς την ανάγκη πρόσθετης ενέργειας, θα ενισχύσει τις πηγές, θα συμβάλει στη δημιουργία βιοτόπων και θα βοηθήσει όλα τα τοπικά διαμερίσματα του Δήμου, από Βορδώνια έως το Κυπαρίσι. Η Λίμνη Πλαστήρα και η Ζαχλωρού είναι τα πιο πρόσφατα παραδείγματα για μίμηση.

Το ζητούμενο λοιπόν δεν είναι η απαίτηση μόνον των επιδοτήσεων, που λήγουν έτσι και αλλιώς το 2012, για να νιώθουν οι αγρότες μας ικανοποιημένοι με τα ψίχουλα που υπόσχεται η εκάστοτε Κυβέρνηση.

Το πρόβλημα δεν είναι ούτε το ύψος των επιδοτήσεων.

Το ζητούμενο θα πρέπει να είναι

οι δικλίδες που θα πρέπει να υπάρχουν και που θα εξασφαλίζουν και καλές τιμές για τον παραγωγό αλλά και ο τελικός καταναλωτής να μην αγοράζει χρυσάφι, να μην εκτοξεύονται χρονο με το χρόνο οι τιμές των λιπασμάτων και των άλλων εφοδίων.

Και τέλος είναι τρελό, σήμερα, να πουλιέται το λάδι και το γάλα φθηνότερα από το νερό και ο κόσμος να κάθεται στα καφεενεία αδρανής.

Σέβομαι τη φύση, αναφέρει αγρότης επιστήμονας από την Κρήτη που δεν μετείχε στην κάθοδο στο λιμάνι του Πειραιά για αυτό και έγινε *“βιοκαλλιεργητής”*, από σεβασμό στη φύση και στο περιβάλλον, μεγάλωσα κοντά στη γη και παρότι αρχικά η επιλογή μου δεν ήταν να γίνω αγρότης τελικά επέστρεψα στην γεωργία. Αγανάκτησα όμως όταν το κρασί που εγώ εμφιαλώνω και πουλάω 5 ευρώ στην ταβέρνα το πληρώνω 27 ευρώ.

Γιάννης Αρφάνης

Το λεύκωμά μας

Η φωτογραφία αριστερά είναι του Γ. Αρφάνη.
Οι άλλες τρεις είναι του άγνωστου σε μας
<http://www.flickr.com/photos/stephenpougas>

Ζούμε στο Καστόρι

Μικρές πληροφορίες για τη ζωή των κατοίκων της περιοχής της Καστανιάς

Συλλογή πληροφοριών- επιμέλεια κειμένων: Ε. Βλαχογιάννη

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Δεν είχαμε το χειμώνα αφίξεις ομογενών μας, θα τους περιμένουμε με την άνοιξη, για να φιλοξενήσουμε τα ονόματά τους στη στήλη μας.

ΓΑΜΟΙ

Στις 28 Φεβρουαρίου 2009 παντρεύτηκαν στη Σπάρτη στον ιερό ναό του Αγίου Νίκωνα ο **Χαράλαμπος Κακαφλίκας του Νικολάου** με την **Ελένη Μαλτέζου του Αθανασίου**. Μετά το γάμο ακολούθησε δεξίωση στο κέντρο Αλάμπρα.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο **Αλέκος Σταυρόπουλος του Παναγιώτη** και η σύζυγός του **Ελένη**, απέκτησαν στις 6 Φεβρουαρίου 2009 ένα χαριτωμένο κοριτσάκι.

Ο **Γιώργος Παρασκευόπουλος** και η σύζυγός του **Ελένη** απέκτησαν στις 20 Μαρτίου 2009 το δεύτερο παιδί τους ένα χαριτωμένο αγόρι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και τα νεογέννητα να είναι καλότιστα και ευτυχισμένα.

ΠΕΝΘΗ

Θεόφιλος Λάμπος του Ιωάννη

Πέθανε στην Αθήνα στις 11 Οκτωβρίου 2008 σε ηλικία 86 χρονών. Γεννήθηκε στο Καστόρειο και σε νεαρή ηλικία έφυγε για την Αθήνα όπου εργάστηκε ως μουσικός και διακρίθηκε ως άριστος βιολιστής. Έντιμος και καλός οικογενειάρχης παντρεμένος με τη Σταυρούλα Ανδρεάκου από το Γύθειο, με την οποία απέκτησε ένα γιο και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του παρέμεινε λάτρης της ιδιαίτερης πατρίδας του.

Παναγιώτης Λάμπος του Ιωάννη

Πέθανε στην Καλαμάτα στις 3 Δεκεμβρίου 2008 σε ηλικία 85 ετών. Γεννήθηκε στο Καστόρειο το 1923 και έφυγε για την Καλαμάτα όπου εργάστηκε διατηρώντας δικό του ζαχαροπλαστείο. Ήταν παντρεμένος με την Ελένη Καλλιάνη του Γεωργίου. Υπήρξε ευχάριστος και φιλόξενος άνθρωπος και όσοι περάσαμε τη χαρά που μαγαζί του, θα θυμόμαστε τη χαρά που ένοιωθε όταν αντίκριζε πατριώτη.

Ηλίας Λιναρδάκης του Σπυρίδωνος

Γεννήθηκε στο Καστόρι το 1940 και σε νεαρή ηλικία μετανάστευσε στην Αυστραλία. Παντρεύτηκε με την Μαρίκα Γιαννίτσα του Πολυζώη με την οποία απέκτησε μια κόρη. Πέθανε στις 22 Δεκεμβρίου 2008 βυθίζοντας την οικογένειά του και όλους όσους τον γνώριζαν στο πένθος.

Βασιλική Κλώνη του Χρήστου

Πέθανε σε ηλικία 76 ετών στις 2 Ιανουαρίου 2009 στην Αθήνα, μετά από πολλά προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε τα τελευταία χρόνια. Παντρεμέ-

νη με τον Χρήστο Κλώνη απέκτησε ένα παιδί. Ήταν αξιανάπητη και θα λείπει, όχι μόνο στην οικογένειά της, αλλά, και σε όλους όσους είχαμε την τύχη να τη γνωρίσουμε.

Ευανθία Παπαδοπούλου του Γεωργίου

Πέθανε στο Καστόρι στις 4 Ιανουαρίου 2009 σε ηλικία 86 ετών. Παντρεμένη με τον Γεώργιο Παπαδόπουλο, απέκτησε τρία παιδιά και εγγόνια. Εργάστηκε σκληρά, στο σπίτι και στα χτήματα, όπως οι περισσότερες γυναίκες της ηλικίας της. Θα μείνει στη μνήμη μας όπως ήταν, αγαπητή, πρόσχαρη και πάντα με ένα καλό λόγο στα χείλη της.

Νικόλαος Κόντος του Σάββα

Πέθανε στις 4 Ιανουαρίου 2009, και κηδεύτηκε στα Περιβόλια. Γεννήθηκε στο Καστόρι το 1927 και σε νεαρή ηλικία μετανάστευσε στην Αυστραλία, όπου έζησε για πολλά χρόνια. Η αγάπη του για την πατρίδα τον έφερε πίσω για να ζήσει τα τελευταία του χρόνια στα Περιβόλια και στο Καστόρι που τόσο αγαπούσε.

Σπύρος Κάντζας του Χρήστου

Γεννήθηκε στο Καστόρι το 1931 και σε νεαρή ηλικία έφυγε και εγκαταστάθηκε στην Αμερική. Παντρεύτηκε με την Παναγιώτα Κ. Κουτσουμπού και απέκτησαν 3 παιδιά. Η εγκεφαλική αιμορραγία που υπέστη, του στέρησε τη ζωή και πέθανε στις 14 Ιανουαρίου 2009 στην Αμερική. Πέρα από την οικογένειά του θα λείπει και σε εμάς η παρουσία του, αφού η αγάπη του για το Καστόρι τον έφερνε συχνά κοντά μας.

Σπύρος Πάντος του Αλεξίου

Άλλη μια απώλεια έπληξε τους παλαιούς επαγγελματίες του Καστορείου με το θάνατο του Σπύρου Πάντου που πέθανε στις 14 Μαρτίου 2009. Γεννήθηκε στο Καστόρι το 1928, παντρεύτηκε με την Αντωνία Ζιάβρα από την Αλευρού με την οποία απέκτησε τρία παιδιά και εγγόνια. Ήταν καλός οικογενειάρχης, εργατικός και άριστος τεχνίτης στην ξυλουργική, ευγενής και πάντα χαμογελαστός, μας πόνεσε όλους μας ο χαμός του.

Αικατερίνη Κουτρομπή του Ιωάννη

Πλήρης ημερών, πέθανε στις 19 Μαρτίου 2009 στο Καστόρειο. Γεννήθηκε στο Καστόρι το 1915 και παντρεύτηκε με τον Ιωάννη Κουτρομπή. Απέκτησαν 5 παιδιά και πολλά εγγόνια. Θα τη θυμόμαστε διακριτική, ευγενική με όλους και γεμάτη καλοσύνη.

ΓΙΟΡΤΕΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τον εορτασμό των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς προμήνυσαν με επιτυχία στο Καστόρι, τα παιδιά του **Δημοτικού Σχολείου**, στις 22 Δεκεμβρίου 2008. Με την καθοδήγη-

ση των εκπαιδευτικών τους και την αρωγή του **Συλλόγου των Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου** γιόρτασαν στο σχολείο, απαγγέλλοντας ποιήματα, παίζοντας σκετς και ψάλλοντας χριστουγεννιάτικα και πρωτοχρονιάτικα τραγούδια. Την εορτή παρακολούθησαν οι γονείς των παιδιών και πολύ συμπολίτες μας. Ο Σύλλογος των γονέων παρέθεσε μπουφέ με γλυκίσματα και πρόσφερε δώρα στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς.

Στις 25 Δεκεμβρίου 2008, εορτάστηκε με λαμπρότητα στην εκκλησία μας η Γέννηση του Χριστού. Τη θεία λειτουργία παρακολούθησαν πολλοί συμπατριώτες μας και στη συνέχεια, όπως συνηθίζεται απήλυσαν τον καθιερωμένο καφέ, άλλοι στην αίθουσα του πολιτιστικού Κέντρου Μπακή και άλλοι στα καφενεία του Καστορείου.

Στις 26 Δεκεμβρίου 2008 ο **Εμπορο-επαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου** διοργάνωσε μουσικοχορευτική βραδιά, με ζωντανή μουσική και τραγούδια, στο εργοστάσιο του Σπαράγγη, που διαμορφώθηκε κατάλληλα για αυτό το σκοπό. Στην πετυχημένη εκδήλωση παραβρέθηκαν και διασκέδασαν πάρα πολλοί συμπολίτες μας μέχρι τις πρωινές ώρες.

Την Πρωτοχρονιά, μετά τη θεία λειτουργία ακολούθησε αγιασμός – δοξολογία για την αρχή του χρόνου, και στη συνέχεια, ο Δήμαρχος κ. **Δημήτριος Γομάτος**, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι και πολλοί συμπολίτες μας παρέστησαν σε δεξίωση που παρέθεσε ο Δήμος στην αίθουσα Σπυρόπουλου.

Με την αρωγή του Δήμου εορτάστηκε με πλούσιο εορταστικό πρόγραμμα το τριήμερο των **Απόκριων**, με κορύφωση το **Καρναβάλι του Καστορείου στις 2 Μαρτίου 2009**. Φωτιές άναψαν στις πλατείες των Δημοτικών Διαμερισμάτων, πλούσια εδέσματα με άφθονο κρασί παρατέθηκαν και οι συμπολίτες μας, έφαγαν, χόρεψαν και διασκέδασαν. Κάποιοι μασκαρεύτηκαν, αναβιώνοντας έτσι παλιά αποκριάτικα έθιμα της περιοχής μας. Την Παρασκευή το βράδυ στα **Περιβόλια**, το Σάββατο στην **Πελλάνα** και το **Γεωργίτσι**, και την Κυριακή στον **Αγιο Κωνσταντίνο, Αγόριανη, Βορδόνια, Καστρί και Λογνανίκο**. Όλοι οι κάτοικοι του Δήμου συμμετείχαν στο αποκριάτικο γλέντι.

Στις 14 Μαρτίου 2009, με την ευκαιρία της λήξης της κυνηγετικής περιόδου, ο **Κυνηγετικός Σύλλογος Βορείου Λακεδαιμόνος** στα πλαίσια των πολιτιστικών του δραστηριοτήτων, διοργάνωσε και φέτος γιορτή στην πλατεία του Καστορείου, έξω από το Γραφείο του Συλλόγου, προσφέροντας

μεζέδες κυνηγίου, αναψυκτικά και κρασί. Η γιορτή θα πλαισιωνόταν με ζωντανή μουσική, αλλά ακυρώθηκε την τελευταία στιγμή με απόφαση του Προέδρου **Δημητρίου Έρη** και του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, για λόγους ευαισθησίας, λόγω του θανάτου του Σπύρου Πάντου.

Με την επιβαλλόμενη λαμπρότητα εορτάστηκε και φέτος στο Καστόρι, η επέτειος της εθνικής εορτής, της **25^{ης} Μαρτίου**, και η θρησκευτική μας εορτή του **Ευαγγελισμού της Θεοτόκου**. Ο εορτασμός ξεκίνησε με την τέλεση της θείας λειτουργίας, ακολούθησε δοξολογία και η εκφώνηση του πανηγυρικού της ημέρας από τον καθηγητή του Γυμνασίου κ. **Ιωάννη Κονδυλόπουλο**. Στη συνέχεια ψάλλθηκε επιμνημόσυνη δέηση στον προ του μνημείου των ηρώων χώρο, και ακολούθησε κατάθεση στεφάνων, απαγγελία ποιημάτων και παρέλαση της μαθητιώσας νεολαίας μας. Η τελετή έκλεισε με Ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, στην πλατεία, από μαθητές και μαθήτριες. Μετά το πέρας των εκδηλώσεων δόθηκε δεξίωση από το Δήμο Πελλάνας στην αίθουσα Σπυρόπουλου.

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ

Για τα δρώμενα του φετινού καρναβαλιού στο Καστόρι, που κατά γενική ομολογία χαρακτηρίστηκε από τα πιο επιτυχημένα των τελευταίων χρόνων, γίνεται εκτενής αναφορά σε άλλη σελίδα της εφημερίδας μας.

Στην έναρξη του Καρναβαλιού, οι παρευρισκόμενοι βουλευτές μας του κυβερνώντος κόμματος κ.κ. **Π. Σκανδαλάκης και Γρ. Αποστολάκος**, απηύθυναν χαιρετισμό κάνοντας και από μία εξαγγελία. Η μία για το βιολογικό καθαρισμό και η άλλη για τη χρηματοδότηση της ανακατασκευής του κτιρίου Σπυρόπουλου. Κάποιοι θεώρησαν ότι δεν ήταν η στιγμή κατάλληλη για τέτοιου είδους εξαγγελίες. Όλοι μας, όμως θα περιμένουμε την πραγμάτωσή τους.

Και τη **«γαϊδουρινή υπομονή»** του Έλληνα προσπαθήσαμε να αναδείξουμε στο Καρναβάλι, με τον γαϊδουρόμορφο σχεδιασμό που κάναμε, εμείς οι του Συλλόγου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», αλλά παρά τις φιλότιμες προσπάθειες μάλλον προς καμήλα μάς βγήκε.

Εκλογές για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου είχε ο **Αγροτικός Συνεταιρισμός Καστορείου** στις 8 Μαρτίου 2009. Εξελέγησαν: Πρόεδρος ο **Χρήστος Δ. Καραλαίμας**, Αντιπρόεδρος ο **Σταύρος Γ. Σκαφιδάς**, Ταμίας ο **Αθανάσιος Δ. Νικητάκης**, Γραμματέας ο **Νίκος Π. Πάντος** και μέλος ο **Κώστας Απ. Γενοβέζος**. Τους ευχόμαστε καλά έργα και καλή επιτυχία στις επιδιώξεις του συνεταιρισμού.

Ζούμε στο Καστόρι

Στις 21 του Μάρτη ο δραστήριος Κυνηγετικός Σύλλογος Βορείου Λακεδαιμόνος γιόρτασε για πρώτη φορά τη Γιορτή της τσίχλας. Αφορμή ήταν το πέρας της κυνηγετικής περιόδου και ο απολογισμός των θηραμάτων. Στο γραφείο του Συλλόγου στο Καστόρι όλοι κυνηγοί και μη, περαστικοί και αρκετοί άλλοι, έψησαν αρκετές τσίχλες, διάφορους μεζέδες. Όλα αυτά και άφθονο κρασί που προσφέρθηκαν δωρεάν από το Σύλλογο, ο οποίος την Κυριακή 12-04-09 κάνει εκλογές. Αξίζει να σημειωθεί ότι το απερχόμενο διοικητικό συμβούλιο έκανε προοδευτικές και καινοτόμες αλλαγές στο σύλλογο με αποτέλεσμα σήμερα να είναι σύγχρονος και ευρύτερα γνωστός. Μπράβο τους.

Γ. Κουρεμπής

Φαινόμενα που παρατηρούνται περισσότερο στις πόλεις, δυστυχώς κάνουν την εμφάνισή τους και στα φιλήσυχα μέχρι τώρα μέρη μας. Διάρρηξη με κλοπή έγινε, ξημερώνοντας 13 Μαρτίου 2008, στο κατάστημα του **Κων/νου Ρουμελιώτη**. Οι δράστες, των οποίων η ταυτότητα ακόμη αγνοείται, έκλεψαν την ταμειακή μηχανή, τσιγάρα, ποτά και άλλα είδη σημαντικής αξίας.

Η «**Βοήθεια στο Σπίτι**», που προσφέρεται από τους Δήμους έγινε θεσμός και απ' ό,τι ακούμε, στα αστικά κέντρα έχει επιτύχει τον στόχο της. Στο Δήμο μας υφίσταται αυτός ο θεσμός. Ο συμπολίτης μας όμως είναι ενημερωμένος με ποιον τρόπο λειτουργεί, τι προσφέρει και πώς κάποιος θα τύχαινε των ευεργεσιών, που παρέχει αυτός ο θεσμός; Ποιος είναι σε θέση να κρίνει, το ποιος έχει ανάγκη των ευεργεσιών της «**Βοήθειας στο Σπίτι**»; Το Ιατρικό Κέντρο Καστορείου γνωμοδοτεί στην επιλογή των χρηζόντων βοήθειας; Οι κάτοικοι του χωριού μας, για πολύ καιρό, βιώνουν το πρόβλημα ενός ανθρώπου, βουλγαρικής καταγωγής, που βρέθηκε σε δεινή θέση στον τόπο μας. Θα πρέπει να εξάρουμε τη στάση των συμπολιτών μας και του Ιερέα μας πατέρα **Δημητρίου Μήτρη**, για την φιλευσπλαχνία τους και τη βοήθεια που του προσφέρουν.

Με απόφαση του Δ.Σ. του **Εμπορο-επαγγελματικού Συλλόγου Καστορείου**, δόθηκε το χρηματικό ποσό αξίας 500 ευρώ, ως ενίσχυση, για την πραγματοποίηση της τετραήμερης εκδρομής των μαθητών του Γυμνασίου – Λυκείου.

Επίσης, με απόφαση του **Δημοτικού Συμβουλίου**, χορηγήθηκε έκτακτη συνεισφορά αξίας 2000 ευρώ, στη Σχολική Επιτροπή Γυμνασίου – Λυκείου, για την ενίσχυση των λειτουργικών δαπανών της.

Οι κάτοικοι του Καστρίου, ανησυχούν και δεν επιθυμούν να χάσουν το οίκημα που έχουν στη διάθεσή τους για τις διάφορες εκδηλώσεις τους. Το οίκημα το οποίο βρίσκεται πλησίον της εκκλησίας της Αγίας Βαρβάρας και εφάπτεται του Σχολείου, το θεωρούν, και με το δικό τους, δικό τους χώρο, ως τόπο συγκέντρωσης σε ευχάριστες ή δυσάρεστες στιγμές τους. Και θα εναντιωθούν στην οποιαδήποτε κίνηση του Δήμου, που θα αφορά διάθεση του χώρου για άλλη χρήση.

Ακούσαμε ότι επίκειται ο καθαρισμός των αυλακιών άρδευσης. Για τον ετήσιο καθαρισμό των δεξαμενών ύδρευσης, που κάποτε γινόταν, δεν ακούσαμε τίποτα. Επίσης, δεν πρέπει να παραλειφθεί και ο καθαρισμός του νεκροταφείου μας.

ΟΤΑΝ ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΧΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΟΥΣ!

Στην προοδευτική κοινωνία που θέλουμε να ελπίζουμε ότι ζούμε, στην κοινωνία που ο κάθε πολίτης έχει δικαιώματα, έχει γνώμη, ιδέες και όραμα, στην κοινωνία, που ιδιαίτερα ο νέος επέλεξε να μείνει και να την υπηρετήσει που παρά τις δυσμενείς συνθήκες. Δυστυχώς, σε αυτή την τοπική κοινωνία διακρίνουμε κρούσματα φήμωσης και καταπάτησης κάθε είδους ιδέας και γνώμης.

Σε κάθε εκδήλωση για να υπάρχει η πολυφωνία, η ανταλλαγή απόψεων και γενικά η συζήτηση με σκοπό πάντα την επιτυχία της, διαμορφώνεται μια επιτροπή η οποία είναι υπεύθυνη για τη σωστή τέλεση με τον ανάλογο σεβασμό στο παρελθόν, παρόν και μέλλον.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, με μεράκι και αγάπη για το καρναβάλι και γενικά με όλα τα έθιμα της Αποκριάς, συμμετείχα και εγώ στην «**Επιτροπή**» για την οργάνωση της γιορτής της Μουτζουροδευτέρας στο Καστόρι. Όχι ότι εάν δεν ήμουν ή εάν δεν υπήρχε επιτροπή, δεν θα γινόταν καρναβάλι. Θα γινόταν όπως όλα τα χρόνια που ο κό-

σμος το έφτιαχνε με μεράκι και αγάπη για το χωριό.

Η ηλιόλουστη μέρα, η καλή και διαρκώς βελτιούμενη ποιότητα των αρμάτων και η μεγάλη προσπάθεια κάποιων ατόμων έφερε στο Καστόρι πλήθος κόσμου που όλοι έμειναν κατενθουσιασμένοι.

Στο φετινό επιτυχημένο καρναβάλι Καστορείου, όπως συνηθίζεται τα τελευταία χρόνια συγκροτήθηκε αρμόδια επιτροπή. Σκοπός της ήταν η οργάνωση της εκδήλωσης, και γενικά ό,τι έχει σχέση με το καρναβάλι. Δυστυχώς όμως ο χρηματοδότης Δήμος, δεν άφησε την επιτροπή να λειτουργήσει όπως αρμόζει. Για ευνόητους λόγους και μετά από αντιδράσεις, τα ίδια άτομα και κάθε χρόνο περισσότερα, τελικά ασχολήθηκαν και πέτυχε το καρναβάλι. Λυπάμαι όμως γιατί οι παρεμβάσεις σε τέτοια θέματα προκαλούν και ειδικά τους νέους, και αντί να τους φέρουν κοντά τους διώχνουν από τέτοιου είδους δράσεις. Το κείμενο αυτό είναι και μια απάντηση σε όσους αναρωτιούνται ακόμη, γιατί τα μισά άρματα σατίριζαν τη Δημοτική Αρχή. Σας ευχαριστώ...

Γ. Κουρεμπής

Οι αναγνώστες, οι φίλοι, οι κάτοικοι του χωριού, αλλά κυρίως οι ξενιτεμένοι Καστανιώτες μπορούν πλέον να επικοινωνούν άμεσα με την πατρίδα, εκτός της εφημερίδας μας και μέσω Internet. Ειδήσεις, σχόλια, παρατηρήσεις, φωτογραφίες, τα πάντα είναι ευπρόσδεκτα

Οι διευθύνσεις μας είναι:

**Ιστοσελίδα: <http://kastori.gr> και <http://polydefkis.gr>
Blog: <http://tokastoreion.blogspot.com>**

Τα έθιμα της Λαμπρής

Γράφει η **Βαρβάρα Κεμερίδου**

Το «**Λαζαροσάββατο**» μαζί με τα «**Βάγια**» είναι σ' όλη την Ελλάδα ένα προανάκρουσμα «**Λαμπρής**». Θάνατος που υπόσχεται ανάσταση, δεν αποτελεί πένθος. Ο Λάζαρος είναι μορφή συμπαθητική στο λαό. Είχε βέβαια την εξαιρετική τύχη να είναι φίλος του Ιησού και πεθαίνοντας ν' αναστηθεί από τον Κύριο. Η δραματική αφήγηση του Λαζαρικού θαύματος έχει τη σκοπιμότητα και τη μαγική επιδίωξη μιας ψυχολογικής απολύτρωσης.

-Δεύρο έξω, Λάζαρέ μου
Φίλε και αγαπητέ μου!

Στην αντίληψη του λαού η ανάσταση του Λαζάρου είναι «**Πρώτη Λαμπρή**».

Η Κυριακή των Βαΐων. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό έθιμο στη γιορτή των «**Βαγιών**» είναι ο στολισμός των εκκλησιών με κλαδιά βάγιας και η διανομή τους στο εκκλησίασμα. Στην Καστανιά τη φροντίδα αυτή έχει αναλάβει ο κ. Βασίλης Λαγανάς. Το έθιμο, θεσπισμένο από

την Εκκλησία ήδη από τον 9^ο αι. σε ανάμνηση της υποδοχής του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα, το συμπεριέλαβε ο λαός στις συνήθειές του. Στο τέλος της Λειτουργίας ο καθένας φέρνει το βάγιο του στο σπίτι και το κρεμάει στο εικονοστάσι. Στα φαγητά της ημέρας η Εκκλησία επιτρέπει το ψάρι. Έτσι έχει γίνει παράδοση να τρώμε μπακαλιάρο σκορδαλιά (όπως και του Ευαγγελισμού), με μπόλικο λάδι και κρασί. Παροιμιακό το τετράστιχο:

*Βάγια, βάγια τω Βαγιώ
Τρώνε ψάρι και κολιό,
Και την άλλη Κυριακή
Τρώνε το ψημένο αρνί!*

Η Μεγάλη Εβδομάδα. Είναι εβδομάδα καθολικού πένθους. Οι μόνες εργασίες που επιτρέπονται είναι: ο καθαρισμός των σπιτιών (ασβέστωμα, σφουγγάρισμα κ.τ.λ.) και η προετοιμασία των αναγκαίων για το Πάσχα. Ο κόσμος νηστεύει, πηγαίνει στην εκκλησία και παρακολουθεί τους Εσπερινούς και

τις αγρυπνίες. Τα πασχαλινά έθιμα αρχίζουν κυρίως από τη Μεγάλη Πέμπτη. Από το πρωί οι νοικοκυρές καταγίνονται με το ζύμωμα. Την ίδια ημέρα θα βάνουν τα αυγά. Πάσχα χωρίς κόκκινα αυγά δεν νοείται. Για το χρώμα τους λέγεται ότι θυμίζει είτε προχριστιανικούς θανάτους θεών (π.χ. του Άδωνη και του Άττη), είτε το αίμα του εβραϊκού πρόβατου, ή τέλος το αίμα του Χριστού.

Η Μεγάλη Παρασκευή είναι ημέρα απόλυτης αργίας και νηστείας. Κοντά στο μεσημέρι γίνεται η αποκαθήλωση και τότε αρχίζει ο στολισμός του Επιταφίου. Το στολισμό κάνουν κορίτσια και γυναίκες του χωριού με λουλούδια που τα στέλνουν από τα σπίτια: βιολέτες, μενεξέδες, μαργαρίτες, πλέκονται σε στεφάνια και γιρλάντες και ο Επιτάφιος γίνεται όλος μια άνθινη κορόνα. Όταν νυχτώσει, αρχίζει η Ακολουθία και η περιφορά του Επιταφίου. Οι νοικοκυρές συνερίζο-

νται ποια θ' ανάψει τα περισσότερα κεριά και φαναράκια. Το θέαμα είναι εκθαμβωτικό! Τα σοκάκια μοσχοβολάνε από το μοσχολίβανο που καίει πάνω στα κεραμίδια μπροστά από τις μάντρες των σπιτιών από όπου περνάει ο Επιτάφιος. Γυρίζοντας στην εκκλησία αυτοί που κρατούν τον Επιτάφιο τον σηκώνουν ψηλά μπροστά στην είσοδο και περνούν όλοι από κάτω.

Η Ανάσταση. Η τελετή της Ανάστασης γίνεται τα μεσάνυχτα του Μεγάλου Σαββάτου. Η εκκλησία έχει λαμπροστολιστεί. Όλοι κρατούν στα χέρια τους λαμπάδες. Μ' αυτές θα πάρουν το Άγιο Φως. Με το «Χριστός Ανέστη», η ατμόσφαιρα δονείται από τις τυμπανοκρουσίες, τους κρότους των κροτίδων και των πυροτεχνημάτων. Παλιότερα πολλές οικογένειες, μετά τη νυκτερινή Ακολουθία της Αναστάσεως,

πήγαιναν στο Νεκροταφείο και άφηναν πάνω στους τάφους αυγά κόκκινα, τυρί και ψωμί. Όταν επιστρέφουν στο σπίτι με τη φλόγα της λαμπάδας κάνουν σταυρό στο ανώφλι της εξώθυρας και ανανεώνουν το φως του καντηλιού. Το έθιμο του τσουγκρίσματος των αυγών αναφέρεται ήδη στα βυζαντινά χρόνια. Αμέσως μετά γεύονται την πατροπαράδοτη μαγειρίτσα. Το μεσημέρι του Πάσχα σε πολλές περιοχές της Ελλάδας κύριο φαγητό είναι το αρνί που το ψήνουν στη σουβλα. Τα τελευταία χρόνια, σε περιορισμένη έκταση, το κάνουν και στο Καστόρι. Οι Καστανιώτες μένουν σταθεροί στις διατροφικές τους συνήθειες. Έτσι τη Δευτέρα του Πάσχα μαζεύονται κατά γειτονιές, ανάβουν τους φούρνους και ψήνουν αρνί ή κατσίκι με πατάτες, πόλικη φρέσκια ρίγανη και ντομάτα. Όταν ανοίγουν

οι φούρνοι μοσχοβολάνε οι γειτονιές!

Να προσθέσουμε λίγα λόγια για τον Άγιο Γεώργιο, που συνήθως τον γιορτάζουν τη Δευτέρα του Πάσχα. Το όνομα «Γεώργιος» βγαίνει από το ουσιαστικό «γεώργιον= κτήμα». Γίνεται όμως και επίθετο: «γεώργιος», για τον άνθρωπο που επιδέχεται πνευματική καλλιέργεια. (Χριστού γεώργιον ονομάζεται στην Υμνογραφία του, ο άγιος Γεώργιος). Είναι από τους πιο δημοφιλείς αγίους και γιορτάζεται πανηγυρικά σε όλη την Ελλάδα. Συνήθεια της γιορτής του είναι οι κούνιες, αγώνισμα και παιγνίδι μαζί και το ζύγισμα των ανθρώπων με το καντάρι «για το καλό», για υγεία δηλαδή και ευτυχία.

(Πολύτιμο βοήθημα «ελληνικές γιορτές και έθιμα της λαϊκής λατρείας», Γ.Μέγα).

Βιβλία

Victor Davis Hanson-John Heath
ΠΟΙΟΣ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟΝ ΟΜΗΡΟ
Εκδόσεις Κάκτος
Αθήνα 2001

Είχα διαβάσει το βιβλίο πριν από μερικά χρόνια και πραγματικά είχα εντυπωσιασθεί από τον τρόπο που ανέλυε την επίδραση της μείωσης των σπουδών πάνω στον Κλασικό Ελληνικό πολιτισμό και τα Αρχαία Ελληνικά στα Αμερικανικά Πανεπιστήμια.

α με την επελαύνουσα ηθική και κοινωνική παρακμή στο δυτικό κόσμο. Βέβαια τρώμαξα όταν αναλογίσθηκα τις σπουδές στα Ελληνικά πανεπιστήμια – οι φιλόλογοι ξέρουν καλύτερα! Ένας από τους βασικούς άξονες πάνω στους οποίους στήνεται η ανάλυση και επιχειρηματολογία του βιβλίου, είναι ότι όσο ο δυτικός κόσμος απομακρύνεται από το θεμέλιό του, την Κλασική Ελληνική σκέψη και τις αξίες της και τη συνέχειά τους τη Ρωμαϊκή, τόσο πορεύεται σε παρακμή και κρίσεις. Η πραγματικότητα επαληθεύει την ανάλυση και ειδικά σήμερα την καθιστά επίκαιρη. Και οι μη ειδικοί μην τρομάξετε από τον τίτλο, το βιβλίο διαβάζεται εύκολα και όλοι μπορούν να αντλήσουν γνώση από αυτό.

Ε. Λαμπή

Φωτεινή Τσαλίκογλου
ΔΕ Μ' ΑΓΑΠΑΣ, Μ' ΑΓΑΠΑΣ
Εκδόσεις Α. Α. Λιβάνη

Ποιος αλληλογραφεί σήμερα; Τα νέα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, η δυνατότητα μιας «εδώ και τώρα» επικοινωνίας αχρήστεψαν και έθεσαν εκτός τόπου και χρόνου το λόγο ύπαρξης των γραμμάτων. Ποιος αντέχει σήμερα να περιμένει τρεις, τέσσερις, πέντε ημέρες για την παραλαβή ενός γράμματος; Όμως τα γράμματα της Μαργαρίτας Λυμπεράκη, δείγμα εξαιρετο της εποχής της αλληλογραφίας, φέρνουν στο προσκήνιο όλο τον πλούτο μιας συνομιλίας. Πέρα από τη λογοτεχνική τους αξία και τη σημασία τους ως ντοκουμέντων μιας εποχής, τα κείμενα αυτά είναι τεκμήριο μιας δαιδαλώδους σχέσης μανάς – κόρης.

«Δυο πράγματα έχω σταθερά στη ζωή: τη θάλασσα και την κόρη μου» έλεγε η Μ. Λυμπεράκη, συγγραφέας των ψάθινων καπέλων. Λίγες ημέρες μετά το θάνατό της, η κόρη της, Μαργαρίτα Καραπάνου, έγραφε: «Η μητέρα μου κι εγώ γνωριζόμαστε από παλιά. Όταν ήμουν παιδί, μου έδειχνε τα άστρα «Είναι δικά μου», μου έλεγε. Όταν ήμουν δώδεκα χρόνων, περπατούσαμε μ' έναν άνδρα στο δρόμο. «Είναι δικός μου», μου έλεγε. Αυτή η ιδιαίτερη σχέση μεταξύ μητέρας και κόρης έρχεται στο προσκήνιο με το βιβλίο της Φωτεινής Τσαλίκογλου.

Βαρβ. Κεμερίδου

Μνήμες και μυρωδιές από το παρελθόν

Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ πρόλαβε, ευτυχώς, και φέτος έστω και καθυστερημένα να πάρει το μερίδιό του από το πατροπαράδοτο βράσιμο του χοιρινού. Μόνο που αυτό έγινε μερικά χιλιόμετρα μακριά από την Καστανιά, στου Κλαδά, στο σπίτι της συμπατριώτισσάς μας κυρά Παναγιώτας, με τη βοήθεια φυσικά του αγαπητού της ανιψιού και εκλεκτού συμπατριώτη μας Κου Ηλία.

Μπορεί, λόγω της απόστασης, να προλάβαμε το δεύτερο βράσιμο, αυτό όμως μας έδωσε την ευχέρεια να απολαύσουμε τον ήδη καλοβρασμένο χοιρινό -πετυχημένο στα μπαχαρικά, στο κρασί και στο πορτοκάλι του- με τη συνοδεία θαυμάσιου κρασιού από το νοικοκύρη και τις πραγματικά ΕΕΤΡΑ ελιές. Ζήσαμε ευχάριστες στιγμές και αποτυπώσαμε, έστω και με δανεική φωτογραφική μηχανή (ας είναι καλά ο φίλος μας ο Κώστας), εικόνες που χάνονται σιγά-σιγά.

Εκλεκτό το χοιρινό από τον Παναγιώτη που έκανε την ιεροτελεστία της σφαγής στα Ντεμίρια με το άνοιγμα του Τριωδίου.

Φύγαμε κατευχαριστημένοι. Χαλάλι τα χιλιόμετρα. Και του χρόνου.

Παλιά, τη Δευτέρα μετά του Τελώνη άρχιζε η σφαγή: ποιος δεν θυμάτε τον Μπάριμπα Χαραλάμπη τον Κακαφλικά στα χασάπικα. Στα σπίτια έσφαζαν, Τετάρτη ή Πέμπτη, ειδικοί σφάχτες που γυρνούσαν από γειτονιά σε γειτονιά. Ο καρούτζος (καρωτίδα) του έρμου γουρουνιού ήταν ο πρώτος μεζές και το κρασί στο σοφρά στη θέση του... ε, ρε, γλέντια...

Ως πιτσιρικάδες τρέχαμε στο πρώτο σκούζιμο του χοίρου για να προλάβουμε πρώτοι τη φούσκα (κύστη), αν δεν ήταν ταγμένη. Την πλέναμε και αφού τη φουσκώναμε με καλάμι βάζαμε ένα σπόρο από αραποσίτι, την κρεμούσαμε ψηλά -για να ξεραθεί και για να μην μας τη φάει καμιά γάτα- και μετά άρχιζε το παι-

χνίδι στις γειτονιές.

Μετά το σφάξιμο το χοιρινό έμενε κρεμασμένο δυο ημέρες για να στραγγίξει. Στη συνέχεια το έγδερναν -μάλιστα, παλιότερα, χρησιμοποιούσαν το δέρμα για παπούτσια, τα λεγόμενα γουρνοτσάρουχα- και μετά το χάραζαν σε κομμάτια, χωρίς να αποχωρίζονται για να μπορεί να κρεμαστούν στο τζάκι, και αφού αλατιζόταν αρκετά με χοντρό αλάτι για να κρατήσει και την τρίτη ημέρα το κρεμούσαν μέσα στο τζάκι, συνήθως στα κλαριά κατακόρυφου κορμού από μικρό κυπαρίσσι ή κέδρο, που το φύλαγαν στο κατώι για την επόμενη χρονιά, και εκεί καπνιζόταν με κλαδιά κέδρου και κυπαρισσιού για να πάρει ρόδινο χρώμα και άρωμα.

Το κάπνισμα διαρκούσε δυο με τρεις ημέρες, ανάλογα με την ένταση της φωτιάς, διαδικασία όμως που θα έπρεπε να τελειώνει Πέμπτη (Τσικνοπέμτη) ή το αργότερο Σάββατο, και στη συνέχεια έπρεπε να κοπεί σε μικρά κομ-

ματάκια και να σιγοβράσει.

Στη διαδικασία του βρασίματος γινόταν από τους ειδικούς και ο πρώτος έλεγχος για την κατάσταση του κρασιού του Νοικοκύρη, “αν θα το βρει το καλοκαίρι ή θα έπρεπε να συντομευτεί η κατανάλωση μέχρι το Πάσχα”. Η φωτιά έπρεπε να σιγοκαίει και η συνεχής ανάδευση με την ξύλινη κουτάλα με μεγάλο κοντάρι ήταν το κύριο μέλημα της νοικοκυράς για να βράσει σιγά σιγά και ομοιόμορφα ο χοιρινός.

Το πορτοκάλι, τα μπαχαρικά, και το κρασί (όσοι δεν είχαν στο σπίτι τους έπρεπε να τα προμηθευτούν έγκαιρα), η κανέλα, τα γαρίφαλα, το κάρι, η καφετερή πιπεριά σε επιλεγμένες αναλογίες, ανάλογα με τα γούστα, έδιναν τη δική τους γεύση στο χοιρινό, για να τοποθετηθεί στη συνέχεια στο καδί με λάδι για τις δύσκολες ημέρες που έρχονταν.

Γ. Αρφάνης

Λόγος και Φως

Ορθοί: Βισβής Παν. - Τσιτσούρας Παν. - Στρατιώτης Δημ. - Αλεξάνδρης Σωτ.
Καθιστοί: Χρηστούλης - Γ. Δημητράκοπουλος - Κοκορούλης Χρ. - Καλαβρυτινός Ηλίας
Νεοκλήσιος

Χαρακτηριστική εικόνα εποχής, αρχές δεκαετίας του 1950 στο υποδηματοποιείο του Γεωργίου Αθ. Δημητράκοπουλου, με τους απασχολούμενους αρχιμάστορες, τεχνίτες και μαθητευόμενους στην τέχνη του υποδηματοποιού, μετέπειτα, όλοι τους σχεδόν καταστηματαρχες – υποδηματοποιοί.

“Αυτό το τραγούδι βγήκε επί Τουρκοκρατίας. Η κοπέλα περνούσε φορτωμένη έξω από το παλάτι του πασά και το κοπέλι του πασά την κορόιδευε”.

Στης βρύσης τον ανήφορο
Ερχόμουν ζαλωμένη
Και το κοπέλι του πασά
Στο σταυροδρόμι στέκει,
Βριζολογούσε κι έλεγε
Βριζολογάει και λέει.
-Να τόξερα κακόμοιρο
ότι το λες για μένα
ν’ αφήσω το βαρέλι μου
να σε πετροβολήσω.
-Θέλεις με πέτρα βάρε με
θέλεις με πορτοκάλι
θέλεις με τις πλεξούδες σου
σπάσε μου το κεφάλι.

Δίηγησι: Μιχαλοπούλου Κ. Φλώρα

Ο πλάτανος

-Τι έχεις καημένε πλάτανε
και στέκεις μαραμένος;
-Μήπως σε βάρεσε χιονιάς
μήπως αστροπελέκι;
-Ούτε χιονιάς με βάρεσε
ούτε αστροπελέκι.
-Αλή πασάς επέρασε
με όλο του τ’ ασκέρι
κι όλοι στον ίσκιο μ’ κάτσανε
κι όλοι μεσ’ τη δροσιά μου
κι όλοι σημάδι μ’ έβαλαν
κι όλοι με ντουφεκάνε.
Άλλοι στα φύλλα με βαρούν
Κι άλλοι στις έξω κλάρες
Κι αυτός ο γέρο Αλή πασάς
Κατάκαρδα μου ρίχνει.

Τραγουδισμένο από την
Γκόλφω Καλλιγοσφύρη
Βορδόνια

...ΟΙ ΡΙΖΕΣ...

Εδώ, κείτονται
οι ρίζες αυτών που έφυγαν...

Εδώ, σιγοκλώθουν
οι ρίζες εκείνων που θάρθουν...

Ανταμώνουν μια-μια
οι σταγόνες ολόγυρα
στα ποδάρια της Τίκλας,
στα στήθια του φαραγγιού
και κυλούν πλάι στον Άι-Λια.
Κι από κει στον Κοκκινόβραχο
και πληθαίνουν στον ποταμό
προς την αγκαλιά της
απεραντωσύνης...

Σκύβω, καθώς απλώνεται
τριγύρω το σούρουπο,
χαράζοντας με δίκωπο σουγιά
τρία γράμματα σε πέτρα ριζιμιά.

Αναμετρίεμαι, είμαι στα ίσια
του μονοπατιού στο μονοδέντρι...

Εδώ, ο ήλιος ποτέ δεν εξύπνησε
ανάμεσα σε χασμουρητά
και ροδοπινελιές ξαπλωμένες
παντού.

Εδώ, ο ήλιος ποτέ δεν ενύσταζε
για να γύρει αποκαωμένος
από της μέρας τον κάματο.

Τάκης Κρομμύδας

Οι εικόνες του τριμήνου

Ας αρχίσουν οι χοροί...

Εικόνες από τη φύση μας

Ανεμώνες

φυτά της οικογένειας *Ranunculaceae*

Είναι πολυετή ποώδη φυτά. Οι ανεμώνες δεν έχουν πέταλα ενώ το περιάνθιο αποτελείται από τα σέπαλα που έχουν πάρει τη θέση των πετάλων. Τα φύλλα βγαίνουν στην βάση του βλαστού εκτός από τρία μικρότερα που είναι σε σπόνδυλο, λίγο χαμηλότερα από το άνθος. Στην Ελλάδα απαντώνται πάνω από 50 είδη. Η πιο κοινή ανεμώνη της υπαίθρου είναι η *coronaria* (ανεμώνη στεφανωτική). Απαντάται σε πλήθος χρωμάτων. Φύλλα σπονδυλόση πολλυχιδή. Άνθη μεγάλα συνήδως με πέντε σέπαλα μήκους μέχρι 4 εκ. και ανθήρες πολλοί, μαύροι-βιολετί. Τα

χρώματα είναι πάρα πολλά με πιο κοινά τα κόκκινα, λευκά, γαλάζια και ροζ

Το όνομα προέρχεται από τη λέξη άνεμος. Ένας μύθος μιλά για την Ανεμώνη μια πολύ όμορφη νύμφη, ακόλουθο της Χλωρίδας, της θεάς της βλάστησης, που είχε την ατυχία να ερωτευθεί τον άνεμο Ζέφυρο, σύζυγο της Θεάς. Όταν η Χλωρίδα το έμαθε έδιωξε την Ανεμώνη που πέθανε από τη θλίψη της. Η Αφροδίτη όμως την μετέτρεψε σε λουλούδι που επιστρέφει στη ζωή κάθε άνοιξη μέχρι ο άνεμος να παρασύρει τα πέταλά της μακριά και έτσι τελειώνει η σύντομη ζωή της.

φωτογραφία:
Βασ. Λαγανάς

κείμενο: Ντίνος Λαγανάς

Στις 6 Φεβρουαρίου ο Πολυδεύκης έκανε τον πρώτο του χορό στο Σινέ Κεραμικός όπου τραγουδά ο Μπάμπης Τσέρτος και η παρέα του. Παρότι ήταν η πρώτη διοργάνωση, η επιτυχία ήταν μεγάλη με συμμετοχή πολλών Καστανιωτών και φίλων. Μάλιστα έγιναν συναντήσεις φίλων και πατριωτών από τα παλιά, που είχαν χρόνια να μιλήσουν. Το πρόγραμμα ήταν καλό και το γλέντι άναψε με χορό στην πίστα μέχρι αργά. Και με τόσες Καστανιώτισσες μαζεμένες καταλαβαίνει κανείς γιατί ο τόπος έχει τόση ομορφιά. Όλο το Διοικητικό Συμβούλι-

ο του «Πολυδεύκη» εργάστηκε σκληρά για την πετυχημένη οργάνωση, ιδιαίτερα δε η Ταμίας Καίτη Σμυρνιού -και με την υποστήριξη του Ηλία Γρηγοράκη- που ελάχιστα διασκέδασε εκείνο το βράδυ για να γίνουν όλα όπως πρέπει.

Ήταν τόσοι πολλοί εκεί που δεν μας φτάνει η σελίδα να γράψουμε τα ονόματα, γι' αυτό ρίξτε μια ματιά στις φωτογραφίες.

Άντε καλή αρχή και του χρόνου και πάντα τέτοια

Ευγενία Λαμπή

www.pelecanos.gr

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΡΙΕΡΑΣ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΑΣΕΠ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
130.000 ΤΙΤΛΟΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ
ΨΗΦΙΑΚΕΣ
OFFSET